

Τ.Ε.Ι ΗΠΕΙΡΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Ο ΡΟΛΟΣ ΚΑΙ Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΣΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ**

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΒΑΙΤΣΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ: ΧΥΤΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ, Καθηγητής Εφαρμογών

ΠΡΕΒΕΖΑ, 2014

Η παρούσα εργασία εκπονήθηκε στο πλαίσιο των σπουδών για την απόκτηση πτυχίου που απονέμει το Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής του ΤΕΙ Ηπείρου.

Εξεταστική επιτροπή

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ

ΥΠΟΓΡΑΦΗ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Στους Γονείς μας...

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ο 21^{ος} αιώνας αναμφίβολα θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως ο αιώνας της πληροφορικής και των πληροφοριακών συστημάτων, ο αιώνας της ταχείας μετάδοσης των πληροφοριών, όπου η πληροφορία παίζει σημαντικό ρόλο τόσο στο χώρο των επιχειρήσεων όσο και στη καθημερινή μας ζωή.

Όσον αφορά στο χώρο της οικονομίας, το συνεχώς μεταβαλλόμενο και ανταγωνιστικό περιβάλλον έχει αναγκάσει τις επιχειρήσεις στην εξεύρεση νέων δρόμων ώστε να μπορέσουν να επιβιώσουν. Τη λύση αυτή έρχονται να δώσουν τα πληροφοριακά συστήματα.

Τα πληροφοριακά συστήματα (η επένδυση των οποίων εξελίσσεται ραγδαία), χρησιμοποιώντας την πληροφορία ως συντελεστή εισροής, παρέχουν στις επιχειρήσεις εκείνες τις πληροφορίες οι οποίες είναι απαραίτητες για την επίτευξη των στόχων τους, το ανταγωνιστικό τους πλεονέκτημα και τελικά για την επιβίωση τους.

Ένα από τα σημαντικότερα (αν όχι το σημαντικότερο) πληροφοριακά συστήματα είναι η λογιστική. Το λογιστήριο, μέσα στο οποίο διαδραματίζονται όλες οι λογιστικές διαδικασίες, αποτελεί την καρδιά της επιχείρησης και μπορεί να συνεισφέρει στην έγκαιρη και σωστή λήψη αποφάσεων μέσω των εκροών – πληροφοριών – αποτελεσμάτων που αντλεί από τα πληροφοριακά συστήματα με στόχο την αύξηση της αποτελεσματικότητας, της παραγωγικότητας, της αποδοτικότητας και της ανταγωνιστικότητας της επιχείρησης.

Η παρούσα εργασία έχει σαν στόχο να αναδείξει μέσα από τα κεφάλαια που ακολουθούν, το ρόλο και τη σημασία των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων στο συνεχώς μεταβαλλόμενο χρηματοοικονομικό περιβάλλον.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	iv
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	v
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	viii
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ	1
1.1.1 ΕΝΝΟΙΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ	1
1.1.2 ΕΝΝΟΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ	2
1.2 Η ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΩΣ ΣΥΣΤΗΜΑ	3
1.2.1 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	3
1.2.2 ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	6
1.2.2.1 ΜΙΚΡΟ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	6
1.2.2.2 ΜΑΚΡΟ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	7
1.3 ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ	8
1.3.1. ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ	8
1.3.1.1 ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ	8
1.3.1.2 ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ	9
1.3.1.3 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ	9
1.3.1.4 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ	10
1.3.2 ΛΟΙΠΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ	10
1.3.2.1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ	10
1.3.2.2 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ	11
1.3.2.3 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ	11
1.4 ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	11
1.4.1 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ	12
1.4.2 ΑΠΟΛΟΤΙΚΟΤΗΤΑ	12
1.4.3 ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ	12
1.4.4 ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ	13

1.5 Η ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	13
1.5.1 ΟΡΙΣΜΟΣ, ΣΤΟΧΟΣ, ΣΚΟΠΟΣ	13
1.5.2 Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	15
1.5.2.1 ΟΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ	15
1.5.2.2 ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΠΡΟΣΟΝΤΑ	17
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ	18
2.1 ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ	18
2.2 ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	19
2.2.1 ΟΡΙΣΜΟΣ	19
2.2.2 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	20
2.2.3 ΣΥΣΤΑΤΙΚΑ ΜΕΡΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	20
2.3 Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	22
2.4 ΒΑΣΙΚΟΙ ΤΥΠΟΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ	23
2.4.1 ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ (TPS)	23
2.4.1.1 ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΕΝΟΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	24
2.4.2 ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ (MIS)	25
2.4.3 ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ (DSS)	26
2.4.4 ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΓΝΩΣΗΣ (KMS)	27
2.5 ΕΞΕΛΙΞΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ	28
2.6 ΙΕΡΑΡΧΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ	29
2.6.1 ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΑΝΑ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	30
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ	32
3.1 Η ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ	32
3.1.1 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ	33
3.1.2 ΧΡΗΣΤΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ	34
3.1.3 ΚΟΣΤΟΣ – ΟΦΕΛΟΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ	35
3.2 ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	36

3.2.1 ΟΡΙΣΜΟΣ.....	36
3.2.2 ΣΤΟΧΟΣ	37
3.3 Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ	37
3.4 ΕΞΕΛΙΞΗ – ΜΟΡΦΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ	39
3.4.1 ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ MANUAL.....	39
3.4.2 ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ FLAT - FILE.....	39
3.4.3 ΒΑΣΕΙΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	40
3.4.5 ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ REA.....	42
3.4.6 ERP ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ	45
3.5 ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ ΠΑΚΕΤΟΥ	46
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ	48
4.1 ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: ΟΡΙΣΜΟΣ.....	48
4.2 Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΩΝ ΣΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.....	49
4.3 Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΣΥΝΤΑΞΗ ΤΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	50
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	54
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	55

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα εργασία περιλαμβάνει 4 κεφάλαια.

Το 1^ο κεφάλαιο με τίτλο «ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ», περιλαμβάνει εισαγωγικές έννοιες όπως την έννοια της οργάνωσης, την έννοια του οικονομικού οργανισμού, την έννοια του συστήματος και την έννοια της λογιστικής. Στη συνέχεια, παρουσιάζονται οι λειτουργίες και οι επιδιώξεις της επιχείρησης. Τέλος, γίνεται αναφορά στο ρόλο και στις αρμοδιότητες του λογιστή καθώς επίσης και στα προσόντα που πρέπει να διαθέτει για την ένταξή του σε μία επιχείρηση.

Στο 2^ο κεφάλαιο με τίτλο «ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ», παρουσιάζεται ο ρόλος της πληροφορίας και των πληροφοριακών συστημάτων στην επιχείρηση. Επίσης γίνεται αναφορά στα διάφορα είδη των πληροφοριακών συστημάτων με μια προσπάθεια κατάταξής τους σε λειτουργικά συστήματα και σε συστήματα υποστήριξης. Ακολούθως εξετάζεται η πληροφοριακή δομή της επιχείρησης.

Στο 3^ο κεφάλαιο με τίτλο «ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ», αρχικά, γίνεται εισαγωγή στην σημασία των λογιστικών πληροφοριών καθώς επίσης στον ορισμό των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων. Στη συνέχεια, αναφέρεται η ιστορική εξέλιξη – μορφές των συγκεκριμένων συστημάτων. Τέλος, περιγράφεται η διαδικασία της επιλογής κατάλληλου λογιστικού πακέτου

Στο τελευταίο κεφάλαιο της εργασίας με τίτλο «ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ», αρχικά πραγματοποιείται μια εισαγωγή στην έννοια του προϋπολογισμού. Στη συνέχεια αναφέρεται η σημασία κατάρτισης προϋπολογισμών στο σύγχρονο οικονομικό περιβάλλον καθώς επίσης και η επίδραση που ασκούν τα Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα στη συγκεκριμένη διαδικασία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ

Κάθε επιχείρηση, θα μπορούσε να θεωρηθεί, ως ένα οργανωμένος συνδυασμός συντελεστών παραγωγής ο οποίος έχει ως κύριο στόχο την παραγωγή προϊόντων ή υπηρεσιών.

Η απόκτηση των συντελεστών παραγωγής, καθώς και η χρήση αυτών, είναι απαραίτητη προκειμένου μια επιχείρηση να εκπληρώσει τους στόχους που έχει θέσει. Για να είναι οι στόχοι της όμως όσο το δυνατό πιο αποτελεσματικοί, η επιχείρηση θα πρέπει να χρησιμοποιήσει τους συντελεστές παραγωγής της με το πιο αποδοτικό τρόπο. Για να γίνει αυτό, η επιχείρηση θα χρειαστεί έγκυρη και πλήρης πληροφόρηση.

Η επιστήμη της Λογιστικής θεωρείται ένα από τα ισχυρότερα όπλα που κατέχουν τα στελέχη μιας επιχείρησης, για την σωστή και αναλυτική πληροφόρηση που χρειάζονται.

1.1 Η ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΩΣ ΜΟΡΦΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ

Καθημερινά οι άνθρωποι καθώς και οι επιχειρήσεις, χρησιμοποιούν τους διάφορους πόρους που διαθέτουν (υλικοί, άυλοι) προκειμένου να επιτύχουν κάποιους στόχους. Οι στόχοι αυτοί, από ανθρώπινη πλευρά, πιθανόν να αφορούν την επίλυση ενός σύνθετου μαθηματικού προβλήματος, την κατασκευή ενός κτιρίου κ.τ.λ, ενώ από επιχειρησιακή πλευρά πιθανόν να αφορούν την ανάπτυξη νέων προϊόντων, την απόκτηση νέου μεριδίου αγοράς κ.τ.λ.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι, οι άνθρωποι καθώς και οι επιχειρήσεις προκειμένου να επιτύχουν τους στόχους που έχουν θέσει θα πρέπει αναμφίβολα να χρησιμοποιήσουν με το καλύτερο δυνατό τρόπο τους πόρους που διαθέτουν, αφού πρώτα οργανωθούν.

1.1.1 ΕΝΝΟΙΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ

Στη Διοικητική Επιστήμη καθώς και σε άλλες επιστήμες όπως είναι η Κοινωνιολογία, ο όρος οργάνωση έχει δύο έννοιες.

Σύμφωνα με την πρώτη, *Οργάνωση* είναι είτε οι σχέσεις που υπάρχουν μεταξύ των μερών, οι οποίες μετατρέπουν το άθροισμα τους σε ολότητα, είτε η ακολουθία ή η ακολουθούμενη μεθοδολογία των ενεργειών για την επίτευξη των στόχων του συνόλου.¹

Σύμφωνα με τη δεύτερη, μία *Οργάνωση* αποτελεί μια κοινωνική οντότητα ή ένωση ή σύνολο ανθρώπων που με συγκεκριμένες σχέσεις, διαδικασίες, συστήματα, μεθόδους και πόρους επιδιώκουν την επίτευξη σκοπών σε χρονική διάρκεια.²

Καταλήγοντας θα λέγαμε ότι, οι οργανώσεις είτε με την πρώτη έννοια είτε με τη δεύτερη έχουν κάποια αποστολή και συνεπώς θα πρέπει να γίνει διάκριση αυτών ανάλογα με το σκοπό που εξυπηρετούν. Έτσι μια Οργάνωση μπορεί να είναι:

- Παραγωγική Μονάδα: όταν στοχεύει στην παραγωγή των προϊόντων.
- Θεσμική: όταν στοχεύει στη διαμόρφωση του θεσμικού πλαισίου που διέπει μια κοινωνία.
- Πολιτική – Συνδικαλιστική: όταν στοχεύει στην παραγωγή και προώθηση ιδεολογικών και πολιτικών απόψεων.
- Πολιτισμική: ανάλογα με τις επιδιώξεις των συμμετεχόντων
- Εμπορευματική: όταν προσφέρουν τα προϊόντα της ή της υπηρεσίες της ως εμπορεύματα στην αγορά έναντι μιας ανταλλακτικής αξίας.
- Μη εμπορευματική: όταν δεν προσφέρει τα προϊόντα της ή της υπηρεσίες της με το μηχανισμό ανταλλαγής της αγοράς (π.χ φιλανθρωπικός οργανισμός).

1.1.2 ΕΝΝΟΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ

Με τον όρο *Οικονομική Οργάνωση ή Οργανισμός* εννοείται ένα σύμπλεγμα θεσμών, μηχανισμών αλλά και σχέσεων διαφόρων επιπέδων και ελέγχου, με βάση τις αρχές των οποίων μια επιχείρηση ή άλλος οργανισμός οικονομικού χαρακτήρα, χρησιμοποιεί και διαχειρίζεται τους συντελεστές παραγωγής (Φύση – Κεφάλαιο – Εργασία - Επιχειρηματικότητα) προκειμένου να επιτύχει τους αντικειμενικούς της στόχους.³ Θα πρέπει

¹ Βάθης Άγγελος, Μπουράντας Δημήτριος, Παπακωνσταντίνου Χρήστος, Ρεκλείτης Παναγιώτης, *Αρχές Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων και Υπηρεσιών*, Αθήνα 1999, σελ. 13-14

² Δημητριάδης Αντώνης, Κοΐλιας Χρήστος, Κώστας Αθανάσιος, *Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα, Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών*, Αθήνα 2009, σελ. 18.

³ Μαντζάρης Γιάννης, *Οργάνωση και Διοίκηση Επιχειρήσεων*, Copy City Ε.Π.Ε, Σέρρες 2011, σελ. 1-8.

να επισημανθεί ότι ένας οργανισμός για να θεωρηθεί οικονομικός δεν θα πρέπει απαραίτητα να έχει χαρακτήρα κερδοσκοπικό, δηλαδή να αποβλέπει στην επίτευξη κέρδους. Ένας οργανισμός μπορεί να έχει εξισωτικό χαρακτήρα, δηλαδή ο βασικός του στόχος να είναι η επίτευξη εσόδων για την κάλυψη των λειτουργικών του εξόδων (λ.χ κοινωφελή ιδρύματα, συνεταιρισμοί).

Επιπροσθέτως η επιχείρηση, (η οποία είναι και το κύριο αντικείμενο μελέτης αυτής της εργασίας) της οποίας η δραστηριότητα είναι παραγωγική ή εμπορική και η οποία ασκείται υπό την ιδιοκτησία φυσικού ή νομικού προσώπου, θα πρέπει να θεωρείται κερδοσκοπική διότι ο βασικός στόχος της είναι η επίτευξη του μεγαλύτερου δυνατού κέρδους.

1.2 Η ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΩΣ ΣΥΣΤΗΜΑ

Αναμφισβήτητα μια επιχείρηση δεν θα μπορούσε να λειτουργήσει χωρίς τις εγκαταστάσεις της, το ανθρώπινο δυναμικό της, την τεχνολογία της. Από την άλλη πλευρά αν η επιχείρηση διέθετε όλα εκείνα τα μέρη ώστε να καταστεί δυνατή η λειτουργία της, δεν θα μπορούσε να επιτύχει τους στόχους της χωρίς τα μέρη αυτά να αλληλεπιδρούν μεταξύ τους, με το καλύτερο δυνατό τρόπο. Γίνεται λοιπόν σαφές, ότι η αποτελεσματικότητα μιας επιχείρησης απαιτεί την αρμονία ή καλή προσαρμογή μεταξύ όλων των μερών που την αποτελούν.

1.2.1 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Πριν την ανάλυση της έννοιας του συστήματος, θα ήταν χρήσιμο να αναφερθούμε στη θεωρία των συστημάτων.

Συγκεκριμένα, το 1824 ο Γάλλος φυσικός Nicolas Leonard Sadi Carnot δημοσίευσε το επιστημονικό του έργο «Σκέψεις περί της κινητήριας δύναμης της φωτιάς» το οποίο αναφερόταν στην σχηματοποίησης της ατμομηχανής. Η συγκεκριμένη μελέτη (σχηματοποίηση ατμομηχανής), είχε χαρακτηριστεί από τον ίδιο ως Σύστημα λόγω των μερών από τα οποία αποτελούνταν η ατμομηχανή.

Επίσης ένας από τους πρωτοπόρους στη γενική θεωρία των συστημάτων ήταν ο Βιολόγος Ludwing von Bertalanffy. Το 1945 ο Bertalanffy αναφέρθηκε για πρώτη φορά στη θεωρία των ανοιχτών συστημάτων. Ο ίδιος υποστήριξε ότι τα βιολογικά συστήματα σε αντίθεση με τα φυσικά είναι ανοιχτά, αλληλεπιδρούν με το περιβάλλον τους και μπορούν να αποκτήσουν νέες ποιοτικές ιδιότητες μέσα από την αλληλεπίδραση αυτή. Οι ιδιότητες αυτές είναι γνωστές και ως συστημικές ιδιότητες, ιδιότητες δηλαδή που αναδύονται από τα πολλά μέρη των βιολογικών οργανισμών και αλληλεπιδρούν σαν σύνολο και που δεν μπορούν να εμφανιστούν από οποιοδήποτε τμήμα τους μεμονωμένα⁴.

Επιπροσθέτως, σημαντική ανάπτυξη της θεωρίας των συστημάτων έγινε και από τους Norbert Wiener και Ross Ashby οι οποίοι χρησιμοποίησαν την επιστήμη των μαθηματικών προκειμένου να μελετήσουν τη θεωρία των συστημάτων⁵.

Τι εννοούμε όμως με τον όρο σύστημα; *Σύστημα* στην πιο απλή μορφή του, θα λέγαμε ότι είναι ένα σύνολο στοιχείων ή μερών, αντιληπτών από τον άνθρωπο, τα οποία συνδέονται μεταξύ τους με σχέσεις αλληλεπίδρασης και αποτελούν μια ολότητα. Από το παραπάνω ορισμό γίνεται κατανοητό ότι τα συστατικά στοιχεία ενός συστήματος είναι το σύνολο των μερών που το αποτελούν. Επίσης ένα στοιχείο ή μέρος ενός συστήματος θεωρείται από μόνο του σύστημα διότι αποτελείται από μικρότερα μέρη τα οποία είναι συνδεδεμένα μεταξύ τους με συγκεκριμένες σχέσεις⁶.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, γεννιέται η ανάγκη οριοθέτησης ενός συστήματος. Ένα σύστημα λοιπόν, να μεν οριοθετείτε σε σχέση με το περιβάλλον του αλλά η έννοια του συνόρου αυτή είναι σχετική και καθορίζεται από το μελετητή του συστήματος. Για παράδειγμα, αν ο στόχος ενός συστήματος ήταν η μελέτη του ποσοστού της ανεργίας των Ελλήνων πολιτών, τότε τα σύνορα του συστήματος αυτού θα περιλάμβαναν όλους του πολίτες εντός της Ελληνικής επικράτειας. Αν ο στόχος του συστήματος ήταν η μελέτη του ποσοστού της ανεργίας των πολιτών μιας μόνο περιοχής π.χ της Αττικής, τότε τα σύνορα του

⁴ Nicolai T., Τσιτινίδης Κ., *Ομοιοπαθητική και Συστημική επιστήμη*,

http://www.homeopathy.gr/homeopathy/homeopathy_systemic.html, (προσ. 30/12/13).

⁵ Free Software Foundation, *Complex Systems Theory and Biodynamics (Complexity, Emergent Systems and Complex Biological Systems)*, <http://cogprints.org/7736/1/BiodynamicsEtComplexity231pMb21.pdf>, σελ. 13-14 (προσπ. 30/12/2013).

⁶ Βάθης Άγγελος, Μπουράντας Δημήτριος, Παπακωνσταντίνου Χρήστος, Ρεκλείτης Παναγιώτης, *Αρχές Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων και Υπηρεσιών*, Αθήνα 1999, σελ. 18-19.

συστήματος θα προσαρμόζονταν έτσι ώστε να περιλαμβάνουν εκείνα τα στοιχεία που ικανοποιούν το συγκεκριμένο κριτήριο.

Σε κάθε σύστημα μπορούμε να διακρίνουμε τα εξής βασικά χαρακτηριστικά:

- Τη διαδικασία εισροών, δηλαδή πόρους τους οποίους το σύστημα προμηθεύεται από το περιβάλλον του.
- Τη διαδικασία επεξεργασίας, δηλαδή το μετασχηματισμό των εισροών σε εκροές.
- Τη διαδικασία των εκροών, δηλαδή το αποτέλεσμα του συστήματος.

Ένα σημαντικό επίσης χαρακτηριστικό που εντάσσεται στην λειτουργία ενός συστήματος, είναι η διαδικασία ανατροφοδότησης – ελέγχου. Η λειτουργία αυτή ενεργοποιείται στην περίπτωση που το αποτέλεσμα του συστήματος δεν εξυπηρετεί το σκοπό για το οποίο δημιουργήθηκε. Τα παραπάνω, διαγραμματικά μπορούν να αναπαριστούν ως εξής:

ΣΧΗΜΑ 1.2.1: Βασικά στοιχεία συστήματος.

Καταλήγοντας λοιπόν θα λέγαμε ότι κάθε σύστημα ανεξαρτήτως μορφής και είδους χαρακτηρίζεται από τρία βασικά στοιχεία. Συγκεκριμένα:

- Αποτελείται από διαφορετικά μέρη,
- τα μέρη αυτά αλληλεπιδρούν μεταξύ τους
- και η συσχέτιση αυτή διευκολύνει την επίτευξη ενός συγκεκριμένου σκοπού με αποτελεσματικό τρόπο έτσι ώστε η αξία της ολότητας να είναι μεγαλύτερη από το άθροισμα των μερών από τα οποία αποτελείται το σύστημα.⁷

⁷ Υψηλάντης Παντελής, *Πληροφοριακά συστήματα διοίκησης*, Εκδόσεις Πατάκη – Θετικές Επιστήμες, Αθήνα 2001, σελ. 50-54.

Όσον αφορά στο τομέα των επιχειρήσεων και όπως ήδη έχουμε αναφέρει, για να καταστούν δυνατές οι επιδιώξεις μια επιχείρησης χρειάζεται η συνεργασία των μερών που την αποτελούν. Η συσχέτιση αυτή μπορεί να θεωρηθεί ως σύστημα. Παρόλα αυτά η αποτελεσματικότητα και η αποδοτικότητα του Συστήματος - Επιχείρηση επηρεάζεται τόσο από το εσωτερικό όσο και από το εξωτερικό της περιβάλλον.

1.2.2 ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Όπως είναι ευρεία γνωστό, κάθε επιχείρηση ανεξαρτήτως μεγέθους, λειτουργεί με αντικειμενικό σκοπό την ικανοποίηση των ανθρώπινων αναγκών. Προκειμένου να καταστεί δυνατή η λειτουργία μιας επιχείρησης, η ίδια αντλεί εισροές από το ευρύτερο περιβάλλον και μέσω της διαδικασίας της επεξεργασίας μετατρέπει αυτές τις εισροές σε εκροές συμβάλλοντας με αυτό τον τρόπο στην ικανοποίηση του αντικειμενικού της σκοπού. Γίνεται λοιπόν σαφές ότι οι εισροές αυτές παίζουν καθοριστικό ρόλο τόσο στη λειτουργία όσο και στην ανάπτυξη της.

Τι εννοούμε όμως με τον όρο περιβάλλον της επιχείρησης; *Περιβάλλον* της επιχείρησης θα λέγαμε ότι είναι όλες εκείνες οι δυνάμεις που επιδρούν τόσο στη λειτουργία όσο και στην ανάπτυξη της. Το περιβάλλον μίας επιχείρησης διακρίνεται σε Μικρο – περιβάλλον και Μάκρο – περιβάλλον. Θα πρέπει να επισημανθεί ότι η προσπάθεια της Διοίκησης μιας επιχείρησης για την πρόβλεψη των μεταβολών του ειδικού (Μικρο) περιβάλλοντος μπορεί να καταστεί περισσότερο δυνατή σε σχέση με την πρόβλεψη των μεταβολών του γενικού (Μάκρο) περιβάλλοντος. Αυτό διότι οι παράγοντες που αποτελούν το γενικό περιβάλλον της επιχείρησης μεταβάλλονται συνεχώς προκαλώντας αβεβαιότητα στην ίδια, με αποτέλεσμα η επιχείρηση να στηρίζεται σε δεδομένα του παρελθόντος για την πρόβλεψη αυτών των μεταβολών.

1.2.2.1 ΜΙΚΡΟ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Στο Μικρο – περιβάλλον της επιχείρησης και συγκεκριμένα στο εσωτερικό της εντάσσονται οι διάφορες λειτουργίες της, τα τμήματά της, οι διευθύνσεις της το ανθρώπινο δυναμικό της. Έξω από την επιχείρηση και σε άμεση συνεργασία μεταξύ της, βρίσκονται οι προμηθευτές της, οι καταναλωτές, οι διάφορες ομάδες ενδιαφέροντος (πιστωτές, χρηματοδότες, μέτοχοι) και διαμεσολαβητές της.

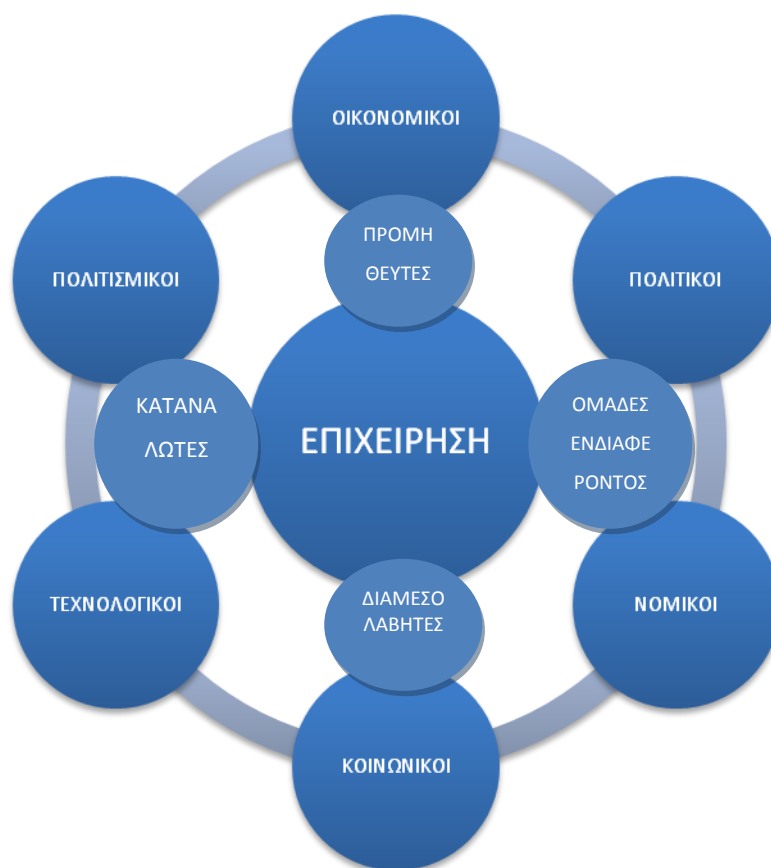
1.2.2.2 ΜΑΚΡΟ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Στο Μάκρο – περιβάλλον της επιχείρησης εντάσσονται οι εξής παράγοντες:

- Οικονομικοί: όπως η απασχόληση, τα επιτόκια, ο πληθωρισμός, η πορεία της κεφαλαιαγοράς και των εισοδημάτων κ.τ.λ.
- Κοινωνικοί: όπως η δημογραφική κατάσταση, η εργασιακή ηθική κ.τ.λ.
- Τεχνολογικοί: διάφορες δυνάμεις που δημιουργούν νέα προϊόντα και ευκαιρίες στην αγορά.
- Πολιτικοί: οι παράγοντες αυτοί περιλαμβάνουν το θεσμικό πλαίσιο σύμφωνα με το οποίο λειτουργεί ένα κράτος (εισοδηματική πολιτική κ.τ.λ.)
- Πολιτισμικοί: δυνάμεις που επηρεάζουν τις βασικές αξίες, προτιμήσεις, και συμπεριφορά της κοινωνίας.
- Νομικοί: όπου περιλαμβάνονται οι νόμοι σύμφωνα με τους οποίους λειτουργούν οι επιχειρήσεις.⁸

Το περιβάλλον μιας επιχείρησης, σχηματικά μπορεί να αναπαρασταθεί ως εξής:

⁸ Άνδρης Γεώργιος, Φραγκιαδάκη Γεωργία, *Το περιβάλλον στην επιχείρηση, η επίδραση του Μίκρο – Μάκρο περιβάλλον στις σύγχρονες επιχειρήσεις*, Πτυχιακή Εργασία, Ηράκλειο 2010, σελ 12-25.

ΣΧΗΜΑ 1.2.2: Περιβάλλον επιχείρησης.

1.3 ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ

Η επιχείρηση ως σύστημα λαμβάνει τις εισροές από το περιβάλλον της και με τη διαδικασία του μετασχηματισμού τις μετατρέπει σε εκροές. Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αυτής, λαμβάνουν χώρα ορισμένες λειτουργίες, χωρίς τις οποίες, η επιχείρηση δεν θα μπορούσε να επιτύχει τους στόχους της.

1.3.1. ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ

Παρακάτω αναγράφονται οι τέσσερις βασικές λειτουργίες μια επιχείρησης.

1.3.1.1 ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Η παραγωγική λειτουργία, θα λέγαμε ότι είναι ποιο σημαντική λειτουργία μιας επιχείρησης. Τα προϊόντα ή υπηρεσίες που παράγονται είναι το επίκεντρο των

δραστηριοτήτων της επιχείρησης καθώς και ο λόγος ύπαρξής της. Η λειτουργία παραγωγής περιλαμβάνει ένα σύνολο ενεργειών όπως:

- τη μεθοδολογία της παραγωγής,
- το σχεδιασμό του προϊόντος,
- την εξασφάλιση της καλής ποιότητας,
- τον έλεγχο των αποθεμάτων κ.τ.λ.

1.3.1.2 ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Η εμπορική λειτουργία της επιχείρησης ή αλλιώς Marketing, ασχολείται με την ικανοποίηση των αναγκών των καταναλωτών με ταυτόχρονη επίτευξη των στόχων της επιχείρησης. Η λειτουργία αυτή περιλαμβάνει όλες τις ενέργειες που απαιτούνται για τη διάθεση των προϊόντων ή των υπηρεσιών στην αγορά με σκοπό την πώληση τους. Μερικές από τις ενέργειες αυτές είναι:

- ο προγραμματισμός των παραγόμενων προϊόντων,
- η επιλογή των δικτύων διανομής,
- ο καθορισμός της τιμής πώλησης,
- ο καθορισμός των μέσων προβολής κ.τ.λ.⁹

1.3.1.3 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Η οικονομική λειτουργία αναφέρεται στην απόκτηση και χρήση κεφαλαίων με σκοπό την πραγματοποίηση των δραστηριοτήτων της επιχείρησης και ειδικότερα των λειτουργιών της παραγωγής και της εμπορικής. Το περιεχόμενο της λειτουργίας αυτής είναι:

- η λογιστική παρακολούθηση της επιχείρησης,
- η αξιολόγηση των επενδύσεών της, οι οποίες μπορεί να αναφέρονται στην αγορά νέου μηχανολογικού εξοπλισμού, στην επέκταση της επιχείρησης κ.τ.λ
- και η εξεύρεση των κεφαλαίων που απαιτείται για την πραγματοποίηση των στόχων της επιχείρησης.

⁹ Τζωρτζάκης Κώστας, Τζωρτζάκη Αλεξία-Μαίρη, *Οργάνωση και Διοίκηση*, Εκδοτικός Οίκος Rosili, Αθήνα 2007, σελ. 62-63.

1.3.1.4 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ

Η λειτουργία των ανθρωπίνων πόρων ή πιο απλά λειτουργία προσωπικού, θα λέγαμε ότι αποτελεί μία από τις σημαντικότερες επιχειρησιακές λειτουργίες λόγω του ότι οι άνθρωποι ανεξάρτητα από τις τεχνολογικές εξελίξεις, αποτελούν το καθοριστικό παράγοντα της επιτυχίας της επιχείρησης. Μερικά στοιχεία που απαρτίζουν το περιεχόμενο της λειτουργίας αυτής είναι:

- η επιλογή και πρόσληψη κατάλληλου προσωπικού, ικανού να ανταπεξέλθει στις απαιτήσεις της επιχείρησης,
- η σωστή και συνεχής εκπαίδευση αυτού,
- η πολιτική των αμοιβών,
- οι ώρες και οι συνθήκες εργασίας,
- οι προαγωγές, μεταθέσεις και αποστρατεύσεις.

1.3.2 ΛΟΙΠΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ

Μια σύγχρονη οικονομική μονάδα προκειμένου να εξακολουθήσει να διατηρεί την ανταγωνιστικότητά και τη βιωσιμότητά της, δεν αρκεί μόνο να παράγει, να πουλά και να διαχειρίζεται αποτελεσματικά τα οικονομικά της. Μια σύγχρονη επιχείρηση θα πρέπει να ενημερώνεται συνεχώς για τις εξελίξεις της αγοράς και να προσαρμόζεται με το καλύτερο δυνατό τρόπο σε τυχόν αλλαγές που αφορούν τόσο τη λειτουργία όσο και την ανάπτυξή της.

Εκτός από τις βασικές επιχειρησιακές λειτουργίες υπάρχουν και οι λοιπές η αλλιώς δευτερεύουσες λειτουργίες. Παρακάτω αναφέρονται οι τρεις δευτερεύουσες επιχειρησιακές λειτουργίες.

1.3.2.1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Ο ρόλος της διοικητικής λειτουργίας είναι η διαδικασία επιλογής στόχων, η διαδικασία καταμερισμού ανθρωπίνων, τεχνολογικών και φυσικών πόρων και η διαδικασία συντονισμού δράσης για τη μεγιστοποίηση της απόδοσης των κατανεμημένων πόρων.¹⁰ Οι ευθύνες κατανέμονται σε τρία επίπεδα:

¹⁰ Μανουσόπουλος Γιώργος, *Βασικές Έννοιες Διοίκησης Επιχειρήσεων*,

http://www.specisoft.gr/home/news/docs/arthro_dioikisi_epixiriseon.pdf, σελ 3, (προσπ. 07/01/2014).

- στο εκτελεστικό επίπεδο το οποίο περιλαμβάνει τις καθημερινές λειτουργίες της επιχείρησης,
- στο διαχειριστικό επίπεδο το οποίο ασχολείται με την οργάνωση και υλοποίηση των στρατηγικών αποφάσεων που έχουν ληφθεί από την Ανώτατη Διοίκηση,
- και στην Ανώτατη Διοίκηση η οποία ασχολείται με τη χάραξη της στρατηγικής που ακολουθεί η επιχείρηση, την μακροπρόθεσμη πολιτική της κ.τ.λ.

1.3.2.2 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

Η λειτουργία πληροφόρησης συνδέεται με την εύρεση, συλλογή και αξιοποίηση των πληροφοριών προς όφελος της επιχείρησης.

1.3.2.3 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

Η λειτουργία των δημοσίων σχέσεων συνδέεται με τη δημιουργία και τη συντήρηση της καλής εικόνας της επιχείρησης στην αγορά. Μέσω αυτής, κερδίζει το σεβασμό, την εκτίμηση και τις θετικές εντυπώσεις. Αυτό το επιτυγχάνει με μια σειρά από ενέργειες όπως με την οργάνωση και την υλοποίηση εκδηλώσεων, με τη συμμετοχή της σε φιλανθρωπίες, με διάφορες χορηγίες κ.τ.λ.¹¹

Καταλήγοντας θα λέγαμε ότι ο αρμονικός συνδυασμός όλων των επιχειρησιακών λειτουργιών συμβάλλει στην ομαλή λειτουργία και ανάπτυξη της επιχείρησης.

1.4 ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Οι επιδιώξεις μια επιχείρησης αντανακλούν τους στόχους που έχει θέσει και η επίτευξη αυτών την επιβίωση της.

Η μέτρηση του βαθμού της επίτευξης των στόχων, εκφράζεται με συγκεκριμένους δείκτες: το δείκτη της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας και της παραγωγικότητας.

¹¹ Βάθης Άγγελος, Μπουράντας Δημήτριος, Παπακωνσταντίνου Χρήστος, Ρεκλείτης Παναγιώτης, *Αρχές Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων και Υπηρεσιών*, Αθήνα 1999, σελ. 33-34.

1.4.1 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Ο όρος *αποτελεσματικότητα* εκφράζει το επίπεδο μιας επιχείρησης να επιτυγχάνει τους συνολικούς ή μερικούς της στόχους, σε καθημερινή ή μελλοντική βάση.

Η αποτελεσματικότητα μιας επιχείρησης μπορεί να υπολογιστεί συγκρίνοντας τα επιτευχθέντα αποτελέσματα με τα επιδιωκόμενα. Για παράδειγμα αν μια βιομηχανική επιχείρηση θέσει ως στόχο την αύξηση της παραγωγής κατά 5% έως το τέλος του μήνα και η αύξηση αυτή διαμορφωθεί σε ποσοστό της τάξης του 10%, τότε θα λέγαμε ότι η επιχείρηση είναι αποτελεσματική κατά 50%

Από τα παραπάνω γίνεται σαφές ότι ο δείκτης της αποτελεσματικότητας είναι ο λόγος: αποτέλεσμα / στόχος.

Θα πρέπει να επισημανθεί ότι τα κριτήρια μέτρησης της αποτελεσματικότητας και συνεπώς η ίδια, είναι διαφορετικά για κάθε ομάδα της επιχείρησης. Για τους μετόχους κριτήριο είναι συνήθως η οικονομική αποδοτικότητα των κεφαλαίων, για τους εργαζόμενους το επίπεδο του εισοδήματος κτλ.

1.4.2 ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ

Με το όρο *αποδοτικότητα* εννοούμε την ποσότητα των πόρων που πρέπει να χρησιμοποιηθούν για την επίτευξη μιας μονάδας αποτελέσματος. Η αποδοτικότητα εκφράζεται με δείκτη όπου στον αριθμητή συναντάμε το αποτέλεσμα/ωφέλεια και στον παρανομαστή το κόστος που απαιτήθηκε για το συγκεκριμένο αποτέλεσμα.

1.4.3 ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ

Η *παραγωγικότητα* μετρά τις ποσότητες των παραχθέντων προϊόντων σε σχέση με τους διάφορους συντελεστές της παραγωγής. Για παράδειγμα όταν κάνουμε λόγο για την παραγωγικότητα της εργασίας, οι συντελεστές που θα χρησιμοποιηθούν είναι οι μονάδες των αναλωθέντων ανθρωποωρών ενώ για την παραγωγικότητα του μηχανολογικού εξοπλισμού θα χρησιμοποιηθούν οι αναλωθείσες μονάδες του μηχανολογικού εξοπλισμού.

Η παραγωγικότητα είναι στενά συνδεδεμένη με την αποδοτικότητα με τη μόνη διαφορά ότι με την αποδοτικότητα μετράμε αξίες ενώ με την παραγωγικότητα μετράμε ποσότητες.

1.4.4 ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

Εκτός από τις προαναφερθείσες επιδιώξεις της επιχείρησης, μια ακόμη εξίσου σημαντική επιδίωξη είναι η *ανταγωνιστικότητα*.

Η επιχείρηση μέσω της υψηλής παραγωγικότητας θα μπορέσει να διαθέσει τα προϊόντα της σε τιμές ποιο προσιτές έναντι άλλων επιχειρήσεων, βελτιώνοντας με αυτό το τρόπο την ανταγωνιστικότητα της. Η ποιότητα των παραγόμενων προϊόντων, το κόστος που απαιτείται για την παραγωγή αυτών καθώς και η τιμή πώλησης τους είναι οι πιο σημαντικοί παράγοντες που θα πρέπει να λάβει υπόψη της η επιχείρηση προκειμένου να διατηρήσει σε υψηλά επίπεδα την ανταγωνιστικότητα της.

1.5 Η ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

Η λογιστική θεωρείται ένας από τους ποιο σημαντικούς επιστημονικούς κλάδους που κάνει την εμφάνισή του σε όλους τους οικονομικούς ή μη οργανισμούς, για τους οποίους απαιτούνται χρηματοοικονομικοί πόροι προκειμένου να καταστεί δυνατή η λειτουργία τους. Η λογιστική χρησιμοποιείται ως μέσω επικοινωνίας μεταξύ των οικονομικών μονάδων και ανθρώπων. Συχνά αποκαλείται και ως γλώσσα των επιχειρήσεων.

1.5.1 ΟΡΙΣΜΟΣ, ΣΤΟΧΟΣ, ΣΚΟΠΟΣ

Η *Λογιστική* είναι ο κλάδος της εφαρμοσμένης Οικονομικής Επιστήμης η οποία ασχολείται με τη διαδικασία της αναγνώρισης, μέτρησης και ανακοίνωσης των οικονομικών πληροφοριών ενός οργανισμού στους άμεσα και έμμεσα ενδιαφερόμενους.

Η λογιστική η οποία θεωρείται ως ένα σύστημα πληροφοριών, παρέχει σημαντικές οικονομικές πληροφορίες στα στελέχη των επιχειρήσεων για τη λήψη συγκεκριμένων αποφάσεων.

Το Αμερικανικό Ινστιτούτο Ορκωτών Λογιστών (AICPA) ορίζει τη λογιστική ως τη τέχνη της καταγραφής, ταξινόμησης και συνοπτικής απόδοσης των οικονομικών συναλλαγών και γεγονότων καθώς και την ερμηνεία των αποτελεσμάτων τους.

Αν και οι στόχοι της λογιστικής μπορεί να διαφέρουν από επιχείρηση σε επιχείρηση λόγω των διαφορετικών απαιτήσεων τους, παρακάτω γίνεται μια προσπάθεια αναφοράς των γενικών της στόχων.

- *Συστηματική καταγραφή.* Είναι σχεδόν ακατόρθωτο να θυμόμαστε όλες τις συναλλαγές που λαμβάνουν χώρα καθημερινά σε μια επιχείρηση. Η λογιστική εξυπηρετεί ακριβώς αυτό το σκοπό, δηλαδή την καταγραφή των συναλλαγών στα λογιστικά βιβλία της επιχείρησης.
- *Εξακρίβωση των αποτελεσμάτων.* Η λογιστική βοηθά στον καθορισμό του οικονομικού αποτελέσματος (κέρδη ή ζημιές) της επιχείρησης κατά τη διάρκεια μιας συγκεκριμένης χρονικής περιόδου.
- *Εξακρίβωση της οικονομικής θέσης της επιχείρησης.* Εκτός από το οικονομικό αποτέλεσμα, οι μέτοχοι μιας επιχείρησης επιθυμούν να γνωρίζουν την οικονομική της θέση (διαθεσιμότητα μετρητών, Ενεργητικό, Παθητικό) οποιασδήποτε χρονικής περιόδου. Μέσω της συγκεκριμένης ενημέρωσης, οι μέτοχοι γνωρίζουν την οικονομική τους δύναμη.
- *Απεικόνιση της ρευστότητας της επιχείρησης.* Οι οικονομικές καταστάσεις πρέπει να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με το πώς μια επιχείρηση αποκτά και δαπανά της χρηματικές της εισροές, για το δανεισμό της και την αποπληρωμή αυτού, για τις συναλλαγές κεφαλαίου, για τα μερίσματα και τις λοιπές κατανομές των πόρων από την ίδια την επιχείρηση στους ιδιοκτήτες της.
- *Προστασία της ιδιοκτησίας της επιχείρησης.* Η λογιστική παρέχει λεπτομερείς πληροφορίες (ημερομηνία απόκτησης κ.τ.λ.) σχετικά με τα διάφορα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που διαθέτει η επιχείρηση.
- *Διευκόλυνση στη λήψη αποφάσεων.* Οι λογιστικές και οικονομικές καταστάσεις παρέχουν χρηματοοικονομικές πληροφορίες οι οποίες βοηθούν τα στελέχη της επιχείρησης στη λήψη συγκεκριμένων αποφάσεων.
- *Ικανοποίηση των απαιτήσεων της νομοθεσίας.* Οι επιχειρήσεις υποχρεούνται στην διατήρηση των λογαριασμών σύμφωνα με το νόμο που διέπει το κράτος μέσα στο οποίο λειτουργούν καθώς επίσης και στην καταβολή των διάφορων φόρων επί των πωλήσεων, εισοδημάτων κ.τ.λ.¹²

¹² Nabendu Maji, *Accounting for Managers*, University Institute Of Management and Entrepreneurship Development, Bharati Vidyapeeth 2011, σελ 1-3.

Καταλήγοντας λοιπόν θα λέγαμε ότι σκοπός της λογιστικής είναι η παροχή ποσοτικοποιημένων πληροφοριών στους άμεσα και έμμεσους ενδιαφερόμενους της επιχείρησης, για τη λήψη ορθολογικών αποφάσεων. Οι λογιστικές πληροφορίες θεωρούνται ζωτικής σημασίας για την επιχείρηση διότι βοηθούν τα στελέχη της να προβαίνουν σε διαπιστώσεις για θέματα που αφορούν την ίδια και να λαμβάνουν σχετικές με αυτά αποφάσεις.

1.5.2 Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

Στο σημερινό ανταγωνιστικό και αβέβαιο χρηματοοικονομικό περιβάλλον, πολλές επιχειρήσεις αγωνίζονται καθημερινά προκειμένου να αντιμετωπίσουν τους διάφορες παράγοντες που επιδρούν αρνητικά στη λειτουργία τους.

Οι επαγγελματίες λογιστές διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην εμπορική επιτυχία των επιχειρήσεων, με τη χρήση των πολύτιμων γνώσεων τους κατά το τρόπο που να παρέχουν στις ίδιες ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.

Ο λογιστής είναι το άτομο το οποίο είναι υπεύθυνο για την καταγραφή και επεξεργασία των εμπορικών συναλλαγών των οικονομικών μονάδων καθώς και για την συνοπτική παρουσίασή τους.

Αν και το εύρος των λογιστικών εργασιών είναι μεγάλο λόγω των διαφορετικών τομών δραστηριότητας των λογιστών, η τεχνολογία των υπολογιστών έχει απλοποιήσει αρκετές λογιστικές εργασίες και έχει διευκολύνει σε μεγάλο βαθμό το τρόπο με τον οποίο οι λογιστές εκτελούν τα καθημερινά τους καθήκοντα.

1.5.2.1 ΟΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ

Οι αρμοδιότητες ενός λογιστή ποικίλουν ανάλογα με τον τομέα δραστηριοποίησης του. Οι τομείς δραστηριότητας των λογιστών μπορούν να ταξινομηθούν στις εξής κατηγορίες:

- *Οικονομική Λογιστική*: Οι αρμοδιότητες ενός λογιστή στο συγκεκριμένο τομέα, αφορούν την παροχή οικονομικών αναφορών στους εσωτερικούς και εξωτερικούς χρήστες της επιχείρησης. Τέτοιες αναφορές θα μπορούσε να είναι τα συγκεντρωτικά υπόλοιπα, οι δηλώσεις φόρων εισοδήματος, οι καταστάσεις ροής του ταμείου.

- *Φοροτεχνική Λογιστική.* Στο τομέα αυτό, ένας λογιστής είναι υπεύθυνος για την προετοιμασία των διαφόρων φορολογικών δηλώσεων της επιχείρησης καθώς και την υποβολή αυτών στο ειδικό πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου Οικονομικών.
- *Λογιστική Κόστους.* Σε γενικές γραμμές, οι αρμοδιότητες ενός λογιστή στο συγκεκριμένο τομέα είναι ο προσδιορισμός του κόστους παραγωγής του προϊόντος ή της υπηρεσίας, μέσω της συγκέντρωσης, κατάταξης, καταγραφής και επιμερισμού των δαπανών, βοηθώντας τα στελέχη της επιχείρησης στην σωστή οικονομική και τιμολογιακή πολιτική καθώς και στη σωστή λήψη αποφάσεων.
- *Διοικητική Λογιστική.* Οι λογιστές αυτοί κατευθύνουν τις δραστηριότητες των υπολοίπων λογιστών της επιχείρησης. Για το σκοπό αυτό χρησιμοποιούν συγκεκριμένα λογιστικά πληροφοριακά συστήματα για να αντλήσουν πληροφορίες σχετικές με τον έλεγχο των λογιστικών δραστηριοτήτων, των αποδόσεων των λογιστών και το σχεδιασμό της κατεύθυνσης των λογιστικών δραστηριοτήτων της επιχείρησης.
- *Ελεγκτική Λογιστική.* Ο έλεγχος χωρίζεται σε εσωτερικό και εξωτερικό. Ο εσωτερικός έλεγχος και συγκεκριμένα ο λογιστικός – διαχειριστικός έλεγχος αποβλέπει στην αποτροπή εσφαλμένων λογιστικών καταχωρήσεων στα λογιστικά πληροφοριακά συστήματα της επιχείρησης, με σκοπό την άντληση αξιόπιστων πληροφοριών σχετικά με τη χρηματοοικονομική κατάσταση της επιχείρησης. Από την άλλη ο εξωτερικός έλεγχος ο οποίος διενεργείται από ειδικά εκπαιδευμένους λογιστές – ελεγκτές, αποβλέπει στην πιστοποίηση της ορθότητας των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της επιχείρησης.
- *Λογιστική που αφορά την ανάπτυξη των συστημάτων.* Οι λογιστές αυτής της κατηγορίας ασχολούνται με την ανάλυση, σχεδιασμό και υλοποίηση των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων, ανάλογα με το είδος της επιχείρησης και τις ιδιαίτερες απαιτήσεις της διοίκησης της.¹³

¹³ Κονταρίδου Ελένη, *Κριτήρια επιλογής λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων*, Διπλωματική Εργασία, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη 2010, σελ 12-14.

1.5.2.2 ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΠΡΟΣΩΝΤΑ

Ένας λογιστής θεωρείται σημαντικό στέλεχος για κάθε επιχείρηση. Οι λογιστές ασχολούνται σε καθημερινή βάση με όλες τις εμπορικές και οικονομικές συναλλαγές των οικονομικών μονάδων.

Ένας κάλος λογιστής θα πρέπει να κατέχει υψηλές δεξιότητες πληροφορικής δεδομένου ότι όλες σχεδόν οι λογιστικές εργασίες εκτελούνται με τη βοήθεια ηλεκτρονικών υπολογιστών. Επίσης θα πρέπει να δίνει προσοχή στις λεπτομέρειες και να είναι αναλυτικός, να είναι εχέμυθος όσον αφορά στον επαγγελματικό του χώρο και να διαθέτει ικανότητες γρήγορης λήψης αποφάσεων σε αναγκαίες περιπτώσεις. Επιπρόσθετα θα πρέπει να έχει ισχυρή ικανότητα οργάνωσης και διαχείρισης χρόνου των προθεσμιών τακτοποίησης των διαφόρων εκκρεμοτήτων της επιχείρησης. Τέλος θα πρέπει να διαθέτει άριστες επικοινωνιακές δεξιότητες, να χαρακτηρίζεται από ομαδικό πνεύμα, να έχει ευελιξία στη διαχείριση των εργασιών υπό πίεση και ενδιαφέρον για συνεχή μάθηση και εξέλιξη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

Μια επιχείρηση προκειμένου να μπορέσει να ανταπεξέλθει στις αλλαγές του σύγχρονου υπερανταγωνιστικού περιβάλλοντος, θα πρέπει τα στελέχη της, να μπορούν να συγκεντρώνουν, να ελέγχουν και να χρησιμοποιούν από το τεράστιο όγκο δεδομένων, τις πληροφορίες εκείνες οι οποίες είναι απαραίτητες για την ομαλή λειτουργία και ανάπτυξή της. Με την βοήθεια της τεχνολογίας, τα στελέχη των επιχειρήσεων συμπιέζουν το χρόνο που χρειάζεται να αποκτήσουν αυτές τις πληροφορίες προκειμένου να λάβουν γρήγορες και σωστές αποφάσεις.

2.1 ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ

Πριν ορίσουμε την έννοια της πληροφορίας θα ήταν φρόνιμο να αναφερθούμε στην έννοια του όρου δεδομένα. Ως *δεδομένα* ορίζονται οι ροές πρωτογενών στοιχείων που αντιπροσωπεύουν γεγονότα που συμβαίνουν σε οργανισμούς ή στο φυσικό περιβάλλον, πριν αυτά οργανωθούν και διευθετηθούν σε μορφή κατανοητή και χρήσιμη στους ανθρώπους.

Η επεξεργασία αυτών των δεδομένων έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία πληροφοριών. Συνεπώς ως *πληροφορία* ορίζεται η γνώση που παράγεται από τη διαδικασία της επεξεργασίας των δεδομένων.

Όπως ήδη έχουμε αναφέρει, οι επιχειρήσεις καθημερινά έρχονται σε επαφή με πληθώρα δεδομένων, τα οποία μετατρέπουν σε πληροφορίες. Μερικές από αυτές τις πληροφορίες, είναι χρήσιμες και άλλες όχι. Μια επιχείρηση προκειμένου να αναπτύξει τα στρατηγικά της σχέδια, να διευρύνει τον ανταγωνισμό της, να αναπτύξει εναλλακτικές ευκαιρίες και να αλληλεπιδράσει με άλλες επιχειρήσεις, θα πρέπει να χρησιμοποιήσει υψηλής ποιότητας πληροφορίες. Τι είναι όμως εκείνο που καθορίζει την ποιότητα των πληροφοριών;

Τα χαρακτηριστικά των χρήσιμων πληροφοριών υπάγονται σε 3 κατηγορίες:

- **Μορφή:** Οι πληροφορίες πρέπει να παρέχονται με μορφή που είναι εύκολα κατανοητή από το χρήστη. Επίσης η παρουσίαση των πληροφοριών πρέπει να είναι διαρθρωμένη και να χρησιμοποιεί συνδυασμό λέξεων, αριθμών και διαγραμμάτων έτσι ώστε να

προσελκύει αμέσως την προσοχή του αποδέκτη. Τέλος τα μέσα που χρησιμοποιούνται για την παρουσίαση των πληροφοριών θα πρέπει να είναι ανάλογα με τις δυνατότητες του χρήστη.

- Περιεχόμενο: Οι πληροφορίες θα πρέπει να είναι ακριβείς, σχετικές με το θέμα, πλήρεις, να διαθέτουν ελάχιστη ποσότητα στοιχείων.
- Χρόνος: Οι πληροφορίες θα πρέπει να είναι διαθέσιμες στο σωστό χρόνο και να είναι ενημερωμένες με βάση τα πρόσφατα στοιχεία.¹⁴

2.2 ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Στη σημερινή εποχή είναι δύσκολο να φανταστούμε μια επιχείρηση, η οποία να βασίζεται μόνο στο ανθρώπινο δυναμικό της για την διεξαγωγή των επιχειρηματικών της δραστηριοτήτων. Μια επιχείρηση, αποκομμένη τελείως από το τεχνολογικό της περιβάλλον, είναι σχεδόν ακατόρθωτο να μπορέσει να ανταπεξέλθει στην σημερινό υπερανταγωνισμό και συνεπώς να επιβιώσει. Για αυτό το λόγο πολλές επιχειρήσεις επενδύουν αρκετά χρήματα σε τεχνολογίες και συστήματα πληροφοριών.

2.2.1 ΟΡΙΣΜΟΣ

Ως *Πληροφοριακό Σύστημα* ορίζεται ένα ολοκληρωμένο σύστημα ανθρώπου – μηχανής, διαδικασιών και λογισμικού, το οποίο έχει ως αντικειμενικό σκοπό, μέσω της επεξεργασίας των δεδομένων, την παροχή χρήσιμων πληροφοριών για την εκτέλεση των διαφόρων εργασιών της επιχείρησης στα διάφορα επίπεδα οργάνωσή της.¹⁵

Από την παραπάνω ανάλυση, συνάγεται ότι οι γενικές λειτουργίες ενός πληροφοριακού συστήματος είναι:

- η αναγνώριση και κάλυψη των πληροφοριακών αναγκών των χρηστών,

^{14 14} Τζωρτζάκης Κώστας, Τζωρτζάκη Αλεξία-Μαίρη, *Οργάνωση και Διοίκηση*, Εκδοτικός Οίκος Rosili, Αθήνα 2007, σελ. 339-341.

¹⁵ Tripathy K P, *A Study of Information Systems in Human Resource Management (HRM)*, International Journal of Computer Applications (0975 – 8887), Volume 22– No.8, May 2011, σελ 9.

- η συναφής επιλογή δεδομένων,
- η δημιουργία των δεδομένων σε πληροφορίες με τη χρήση κατάλληλων εργαλείων και
- η μεταφορά των πληροφοριών στους χρήστες.¹⁶

2.2.2 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Όπως κάθε σύστημα έτσι και ένα πληροφοριακό σύστημα θα πρέπει να φέρει τα εξής χαρακτηριστικά:

- Είσοδος: Η είσοδος αποτελείται από ακατέργαστα δεδομένα τα οποία προέρχονται από το εσωτερικό ή εξωτερικό περιβάλλον ενός οργανισμού.
- Αποθήκευση: Κάθε πληροφοριακό σύστημα θα πρέπει να διαθέτει τη δυνατότητα αποθήκευσης των πρωτογενών στοιχείων για τυχόν μεταγενέστερη επεξεργασία τους.
- Επεξεργασία: Η δραστηριότητα αυτή μετατρέπει τα αποθηκευμένα ή μη δεδομένα, σε μορφή κατανοητή για τους χρήστες.
- Έξοδος: Είναι η διανομή και διάχυση των επεξεργασμένων πληροφοριών στους χρήστες, μεταξύ των διαφόρων τμημάτων ενός οργανισμού.
- Ανατροφοδότηση: Η δραστηριότητα αυτή ενεργοποιείται σε τυχόν ενέργειες αξιολόγησης ή διόρθωσης της φάσης της εισόδου.

2.2.3 ΣΥΣΤΑΤΙΚΑ ΜΕΡΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Για να καταστεί πλήρως κατανοητή η έννοια του πληροφοριακού συστήματος γεννιέται η ανάγκη σχολιασμού των συστατικών του μερών. Αναφορικά θα λέγαμε ότι τα συστατικά μέρη ενός πληροφοριακού συστήματος είναι τα εξής:

- Υλικό υπολογιστών: Είναι ο εξοπλισμός ο οποίος βοηθάει την επεξεργασία των δεδομένων για την δημιουργία των απαραίτητων πληροφοριών. Ο εξοπλισμός αυτός περιλαμβάνει την οθόνη του υπολογιστή, την κεντρική μονάδα του, το πληκτρολόγιο, ποντίκι και λοιπά υλικά απαραίτητα για τη λειτουργία του.
- Λογισμικό: Είναι το πρόγραμμα που περιλαμβάνει τις οδηγίες σύμφωνα με τις οποίες θα λειτουργήσει ένας υπολογιστής. Σκοπός του λογισμικού είναι να μετατρέψει τα δεδομένα σε πληροφορίες. Για παράδειγμα, σε ένα πρόγραμμα μισθοδοσίας

¹⁶ Καρυπίδης Μιχαήλ, *Σημειώσεις θεωρίας ηλεκτρονικών συστημάτων παραγωγής ενδυμάτων*, Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης, Κιλκίς 2009, σελ 7.

προκειμένου να καθοριστεί το ποσό που θα λάβει ένας εργαζόμενος για την εργασία που πραγματοποίησε σε διάστημα ενός μήνα, θα δοθεί εντολή στον υπολογιστή μέσω του λογισμικού, να ληφθούν οι ώρες εργασίας του εργαζομένου και στη συνέχεια οι ίδιες θα πολλαπλασιαστούν με το ποσό που αντιστοιχεί στη κάθε ώρα, έτσι ώστε να αποδώσει στο χρήστη το ακριβές ποσό της δαπάνης.

- Δεδομένα: Πρωτογενής στοιχεία όπως αριθμοί, λέξεις, εικόνες, ήχοι κ.τ.λ. (βλέπε παραπάνω)
- Διαδικασίες: Κανόνες ή κατευθυντήριες γραμμές που αφορούν τους χρήστες του λογισμικού. Οι διαδικασίες αυτές είναι συνήθως εγχειρίδια γραμμένα από ειδικούς ηλεκτρονικών υπολογιστών και κατασκευαστών λογισμικού, παρεχόμενα σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή.
- Άνθρωποι: Λόγω του ότι οι άνθρωποι είναι οι μοναδικοί που μπορούν να δημιουργήσουν, συντηρήσουν και χρησιμοποιήσουν τα πληροφοριακά συστήματα, καθίστανται ένα από τα σημαντικότερα συστατικά μέρη ενός πληροφοριακού συστήματος.¹⁷

Τα συστατικά μέρη ενός πληροφοριακού συστήματος θα μπορούσαν να αναπαρασταθούν σχηματικά ως εξής:

ΣΧΗΜΑ 2.2.3 Συστατικά μέρη πληροφοριακού συστήματος.

17 Timothy J., Linda O'Leary, *Information Technology, the Internet and You*, McGraw-Hill Companies 2004, Chapter 1, σελ 4-5.

2.3 Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

Έως τα μέσα της δεκαετίας του 1950, όλες οι επιχειρήσεις διαχειρίζονταν τις πληροφορίες με χάρτινα μέσα. Οι πληροφοριακές απαιτήσεις των επιχειρήσεων, κατά κύριο λόγο, περιορίζονταν στην συλλογή, αποθήκευση και επεξεργασία των δεδομένων που ήταν αναγκαία για την διεκπεραίωση των καθημερινών συναλλαγών τους. Αυτό συνέβαινε για διάφορους λόγους. Ένας λόγος ήταν το στατικό περιβάλλον μέσα στο οποίο λειτουργούσαν οι επιχειρήσεις. Ένας δεύτερος λόγος ήταν η αναγκαιότητα σε ανθρώπινο δυναμικό, ικανό να μετατρέψει τα δεδομένα σε κατάλληλη μορφή για την λήψη συγκεκριμένων αποφάσεων.¹⁸

Μετά τη δεκαετία του 1960, πολλές επιχειρήσεις άρχισαν να επενδύουν σε τεχνολογίες και συστήματα πληροφοριών. Σκοπός αυτών των επενδύσεων, ήταν η αποτελεσματικότερη διαχείριση των λειτουργιών τους καθώς επίσης και η δυνατότητα επιβίωσης τους λόγω των αυξημένων απαιτήσεων του ανταγωνιστικού περιβάλλοντός τους.¹⁹

Σύμφωνα με τα παραπάνω θα λέγαμε ότι, οι σπουδαιότεροι λόγοι ύπαρξης των πληροφοριακών συστημάτων στις επιχειρήσεις είναι οι εξής:

- Η συλλογή, αποθήκευση και επεξεργασία των δεδομένων σε πληροφορίες.
- Η παροχή στρατηγικής πληροφόρησης στα στελέχη των επιχειρήσεων.
- Η καλύτερη αξιοποίηση των πληροφοριών που προέρχονται από το εξωτερικό περιβάλλον, μέσω της σύνδεσης του πληροφοριακού συστήματος της επιχείρησης με εξωτερικά πληροφοριακά συστήματα όπως προμηθευτών και πελατών.
- Η εκπαίδευση και η μάθηση.
- Η συνεχής δημιουργία τρόπων ικανοποίησης νέων αναγκών.
- Η παροχή βοήθειας στον έλεγχο και τη διοίκηση.²⁰

¹⁸ Καρυπίδης Μιχαήλ, *Σημειώσεις θεωρίας ηλεκτρονικών συστημάτων παραγωγής ενδυμάτων*, Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης, Κιλκίς 2009, σελ 8-10.

¹⁹ Keneth C. Laundon – Jane P. Laundon, *Πληροφοριακά Συστήματα Διοίκησης*, Εκδόσεις Κλειδάριθμος, Αθήνα 2009, σελ 85.

²⁰ Καρδιασμένος Γεώργιος, *Συστήματα Διαχείρισης Επιχειρησιακών Πόρων (ERP) – Αποθηκών (WMS) σε εταιρία παροχής υπηρεσιών, προϊόντων τηλεπικοινωνιών και αυτόνομης ενέργειας*, Διπλωματική εργασία Τμήμα Βιομηχανικής Διοίκησης και Τεχνολογίας, Πειραιάς 2008, σελ. 29.

2.4 ΒΑΣΙΚΟΙ ΤΥΠΟΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Τα πληροφοριακά συστήματα ταξινομούνται σε τέσσερις βασικές κατηγορίες: συστήματα επεξεργασίας συναλλαγών, συστήματα διαχείρισης πληροφοριών, συστήματα υποστήριξης αποφάσεων και τα συστήματα γνώσης. Οι ακόλουθες ενότητες, παρουσιάζουν το καθένα από αυτά τα συστήματα πληροφοριών.

2.4.1 ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ (TPS)

Τα συστήματα επεξεργασίας συναλλαγών ή αλλιώς και συστήματα ηλεκτρονικής επεξεργασίας δεδομένων, συλλέγουν, καταχωρούν, προμηθεύουν, ανακτούν και επεξεργάζονται διάφορα δεδομένα (τα οποία είναι αποτέλεσμα των δραστηριοτήτων της επιχείρησης) και παράγουν τις πληροφορίες εκείνες οι οποίες είναι απαραίτητες για την καθημερινή λειτουργία της επιχείρησης.

Τα συστήματα επεξεργασίας συναλλαγών, βρίσκονται στο κέντρο των λειτουργιών της επιχείρησης και αποτελούν το σημείο επαφής της με τον έξω κόσμο και κυρίως με τους πελάτες και προμηθευτές της.

Τα δεδομένα που συλλέγονται και αποθηκεύονται σε ένα σύστημα επεξεργασίας συναλλαγών, εξυπηρετούν δύο σκοπούς. Πρώτον, υποστηρίζουν τις καθημερινές και συνήθειες λειτουργίες της επιχείρησης και δεύτερον, τροφοδοτούν τα πληροφορικά συστήματα διοίκησης με πληροφορίες που είναι απαραίτητες για την παραγωγή εκθέσεων επιδόσεων σχετικά με την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα των ενεργειών της επιχείρησης.

Επιπροσθέτως θα λέγαμε ότι, η χρησιμότητα των συστημάτων επεξεργασίας συναλλαγών υπερβαίνει την απλή, για το γεγονός ότι τα συγκεκριμένα συστήματα μπορούν να αποθηκεύουν μεγάλο όγκο δεδομένων, τα οποία και μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως μια ιστορική αναφορά για την πρόβλεψη και το προσδιορισμό των τάσεων καθώς επίσης και για την μέτρηση των επιδόσεων.²¹

²¹ Sasan Rahmatian, Transaction Processing Systems, Encyclopedia of Information Systems, Volume 4, Elsevier Science, USA 2003, σελ 479.

2.4.1.1 ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΕΝΟΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

Ο εφαρμογές ενός συστήματος επεξεργασίας συναλλαγών είναι οι εξής:

(Υπο)Σύστημα πωλήσεων και marketing: Τα συστήματα πωλήσεων και marketing υποστηρίζουν τις ενέργειες της ανάπτυξης των προϊόντων, της απόφασης τιμολόγησής τους, της διανομής αυτών καθώς και της αποτελεσματικότητας προώθησής τους.

Μεγάλος αριθμός επιχειρήσεων μέσω των συστημάτων αυτών προβαίνουν σε συνεχείς έρευνες αγοράς (ερωτηματολόγια, συνεντεύξεις κτλ) προκειμένου να συλλέξουν μεγάλη ποσότητα δεδομένων διαφόρων καταναλωτών με σκοπό τη χειραγώγηση αυτών στις προτιμήσεις των προϊόντων των συγκεκριμένων επιχειρήσεων. Τα συστήματα πωλήσεων και marketing βοηθούν τα στελέχη του τμήματος marketing να αυξήσουν τις πωλήσεις των προϊόντων, να μειώσουν το κόστος marketing, να αναπτύξουν σχέδια για μελλοντικά προϊόντα ή υπηρεσίες έτσι ώστε να ανταποκρίνονται στις μεταβαλλόμενες ανάγκες των καταναλωτών.

(Υπο)Σύστημα κατασκευής και παραγωγής: Περισσότερο από κάθε άλλη δραστηριότητα της επιχείρησης, η παραγωγή έχει αναπτυχθεί σε μεγάλο βαθμό από την πρόοδο της τεχνολογίας. Ως αποτέλεσμα πολλές παραγωγικές και μεταποιητικές επιχειρήσεις έχουν αναπτυχθεί δραματικά κατά τη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας.

Η χρήση των συστημάτων παραγωγής και κατασκευής προσπαθεί να συντονίσει όλα τα επίπεδα παραγωγής. Στόχος των συστημάτων αυτών είναι να βοηθήσουν στην παραγωγή νέων προϊόντων τα οποία να ικανοποιούν τις ανάγκες των καταναλωτών, με το χαμηλότερο δυνατό κόστος.

Κατά τα πρώτα στάδια της ανάπτυξης των προϊόντων, το τμήμα παραγωγής εμπλέκεται σε πολλές πτυχές του σχεδιασμού των προϊόντων αυτών. Ορισμένες από τις αποφάσεις που καλούνται να λάβουν τα άτομα του τμήματος παραγωγής αφορούν στο σχεδιασμό των προϊόντων (μέγεθος, σχήμα), στις πρώτες ύλες που θα χρησιμοποιηθούν καθώς και με ποια σειρά θα χρησιμοποιηθούν και γενικώς στον προγραμματισμό και στον έλεγχο της παραγωγής και απογραφής των προϊόντων και των πρώτων υλών. Στόχος του τμήματος παραγωγής είναι να παράσχει λεπτομερή σχέδια μέσω των συστημάτων αυτών που αφορούν τον προγραμματισμό της παραγωγής καθώς επίσης και τυχόν προβλέψεις της τρέχουσας ή μελλοντικής ζήτησης των παραγόμενων προϊόντων.

(Υπο)Συστήματα οικονομικής διαχείρισης: Τα συστήματα οικονομικής διαχείρισης χρησιμοποιούνται κατά κύριο λόγο για την καταγραφή και παρακολούθηση των λογιστικών

γεγονότων που πραγματοποιούνται καθημερινά σε μια επιχείρηση. Ένα οικονομικό σύστημα, παρέχει πληροφορίες όχι μόνο για τους διαχειριστές της επιχείρησης αλλά και για ένα ευρύτερο σύνολο ανθρώπων, που καλούνται να λάβουν καθημερινά συγκεκριμένες αποφάσεις. Η εύρεση ευκαιριών καθώς και ο γρήγορος εντοπισμός ορισμένων προβλημάτων, σηματοδοτεί τη διαφορά μεταξύ της επιτυχίας και της αποτυχίας της επιχείρησης. Μερικές από τις λειτουργίες των συστημάτων οικονομικής διαχείρισης είναι η ενοποίηση οικονομικών πληροφοριών από πολλές πηγές, η εύκολη πρόσβαση σχετικών και μη σχετικών χρηστών στα οικονομικά στοιχεία της επιχείρησης, η άμεση διαθεσιμότητα των οικονομικών αυτών στοιχείων κ.ο.κ.

Επιπλέον εκτός από τη παροχή πληροφοριών για τον εσωτερικό έλεγχο και τη διαχείριση της επιχείρησης, τα συστήματα οικονομικών πληροφοριών παρέχουν πληροφορίες σε ομάδες ατόμων οι οποίες αλληλεπιδρούν με το εξωτερικό περιβάλλον της επιχείρησης. Τέτοιες ομάδες είναι οι διάφοροι μέτοχοι, επενδυτές, δημόσιοι οργανισμοί κ.τ.λ.

(Υπο)Σύστημα ανθρωπίνων πόρων: Ένα σύστημα ανθρωπίνων πόρων ασχολείται με δραστηριότητες που σχετίζονται με το προσωπικό της επιχείρησης καθώς και με τους πιθανούς υπαλλήλους της. Τα συστήματα αυτά διαδραματίζουν πολύτιμο ρόλο στη διασφάλιση της επιτυχίας της επιχείρησης, λόγω της σημαντικότητας της λειτουργίας του τμήματος προσωπικού.

Βασικός στόχος των συστημάτων ανθρωπίνων πόρων είναι να καθορίσει τις ανάγκες της επιχείρησης σε προσωπικό, να προσλάβει τα κατάλληλα άτομα τα οποία ανταποκρίνονται αποτελεσματικά στις συγκεκριμένες ανάγκες και να τοποθετήσει το προσωπικό αυτό στις κατάλληλες θέσεις. Τέλος τα συστήματα αυτά μπορούν να βοηθήσουν το τμήμα προσωπικού στην εκπαίδευση και ανάπτυξη των νεοπροσλαμβανόμενων υπαλλήλων, στην αξιολόγηση της επίδοσης τους καθώς επίσης και στον καθορισμό της αμοιβής τους.

2.4.2 ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ (MIS)

Η λήψη αποφάσεων είναι ένα από τα πιο σημαντικά ζητήματα στη διοίκηση ενός οργανισμού.

Τα στελέχη των επιχειρήσεων χρειάζονται καθημερινά πληθώρα πληροφοριών με σκοπό την ομαλή λειτουργία της επιχείρησης καθώς επίσης και τη θωράκισή της από επιζήμιους εξωεπιχειρησιακούς παράγοντες.

Προκειμένου να επιτευχθούν τα παραπάνω, οι επιχειρήσεις χρησιμοποιούν κατάλληλα πληροφοριακά συστήματα τα οποία παρέχουν στα στελέχη της, την πληροφόρηση στη μορφή και στο χρόνο που χρειάζεται. Τα συστήματα αυτά είναι γνωστά ως πληροφοριακά συστήματα διοίκησης.

Τα πληροφοριακά συστήματα διοίκησης είναι ένα χρήσιμο εργαλείο των στελεχών της επιχείρησης, το οποίο εξασφαλίζει οργωμένη και συνοπτική πληροφόρηση με στόχο τη λήψη αποφάσεων στο κατάλληλο χρόνο. Με άλλα λόγια θα λέγαμε ότι πληροφοριακό σύστημα διοίκησης είναι το σύστημα εκείνο το οποίο λαμβάνει δεδομένα από τα διάφορα υποσυστήματα της επιχείρησης και παρέχει έγκαιρη και ακριβή πληροφόρηση στα στελέχη των διαφόρων επιπέδων της, με στόχο την λήψη της βέλτιστης απόφασης. Τα πληροφοριακά συστήματα διοίκησης μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε διάφορες μορφές επιχειρήσεων και οργανισμών.²²

2.4.3 ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ (DSS)

Ορισμένες αποφάσεις που καλείται να λάβει η επιχείρηση, δεν είναι επαναλαμβανόμενες δεδομένου ότι κάποιες από αυτές λαμβάνονται συχνά ή ακόμη και μια φορά.

Τα συστήματα υποστήριξης αποφάσεων, χρησιμοποιούνται για την αντιμετώπιση των λιγότερων επακριβών δομημένων ή συγκεκριμένων προβλημάτων που προκύπτουν σποραδικά. Τα συστήματα αυτά βοηθούν τους διαχειριστές να λαμβάνουν μη δομημένες αποφάσεις. Τονίζουμε ότι μια απόφαση θεωρείται μη δομημένη, όταν δεν υπάρχουν σαφείς διαδικασίες λήψης της και δεν είναι δυνατόν να εντοπιστούν εκ των προτέρων όλοι οι παράγοντες που πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά τη διαδικασία λήψης της.

Τα συστήματα υποστήριξης αποφάσεων έχουν αναπτυχθεί για να υποστηρίξουν ρητά τη διαδικασία λήψης απόφασης. Διευκολύνουν το διάλογο με το χρήστη όταν ο ίδιος εξετάζει εναλλακτικές λύσεις σε ένα πρόβλημα, μέσω της χρησιμοποίησης διαφόρων μαθηματικών μοντέλων τα οποία βρίσκονται καταχωρημένα στη βάση δεδομένων των συγκεκριμένων συστημάτων. Για παράδειγμα, όταν ο διευθυντής πωλήσεων καλείται να αποφασίσει ποια τιμή θα ορίσει για ένα νέο προϊόν της επιχείρησης, θα χρησιμοποιήσει το σύστημα

²² Mryam Pedarpur, Kobra Zarrodi, Elahe Fatan, Solmaz Afrankeh, Sevda Riazzi, *Management Information systems, functions, structure and its importance In Manager's Decision Making*, Interdisciplinary Journal Of Contemporary Research In Business, 2013, Vol 4, N10, σελ 991.

υποστήριξης αποφάσεων. Συγκεκριμένα μέσω της δυνατότητας πρόσβασης που δίνει το σύστημα στο χρήστη, θα εισάγει τα απαραίτητα στοιχεία όπως την τιμή του προϊόντος, το κόστος των υλικών, το κόστος διαφήμισης καθώς επίσης και τα υπόλοιπα στοιχεία που επηρεάζουν τις προβλέψεις κερδών για τις πωλήσεις του συγκεκριμένου προϊόντος κατά τη διάρκεια μια περιόδου πέντε ετών. Στη συνέχεια μεταβάλλοντας την τιμή του προϊόντος, ο διαχειριστής μπορεί να συγκρίνει τις προβλέψεις των αποτελεσμάτων και να επιλέξει ανάλογα την τιμή.

Σε αντίθεση με τα πληροφοριακά συστήματα διοίκησης τα συστήματα υποστήριξης αποφάσεων μπορούν να βοηθούν στο να λαμβάνονται αποφάσεις για τις οποίες η διαδικασία δεν μπορεί να προγραμματιστεί πλήρως σε έναν υπολογιστή.²³

2.4.4 ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΓΝΩΣΗΣ (KMS)

Συστήματα γνώσης ή έμπειρα συστήματα είναι τα συστήματα εκείνα που προορίζονται για την διευκόλυνση και υποστήριξη των αναγκών πληροφόρησης και λήψης αποφάσεων των ανώτατων στελεχών της επιχείρησης. Παρέχουν εύκολη πρόσβαση τόσο στις εσωτερικές όσο και στις εξωτερικές πληροφορίες σχετικά με την επίτευξη των στρατηγικών στόχων της επιχείρησης. Η έμφαση των έμπειρων συστημάτων οφείλεται στις γραφικές απεικονίσεις καθώς και στην εύκολη διασύνδεση των χρηστών. Προσφέρουν ισχυρή αναφορά και δυνατότητα σε βάθος ανάκτησης πληροφοριών. Σε γενικές γραμμές τα έμπειρα συστήματα βοηθούν τα ανώτερα στελέχη να αναλύουν, να συγκρίνουν και να επισημαίνουν τις τάσεις σημαντικών μεταβλητών, έτσι ώστε να μπορούν να παρακολουθούν τις επιδόσεις, τον εντοπισμό ευκαιριών και των διαφόρων προβλημάτων.

Τα τελευταία χρόνια ο όρος Έμπειρα Συστήματα έχει χάσει τη δημοτικότητα του υπέρ της επιχειρηματικής αφυΐας, με τις επιμέρους περιοχές της αναλυτικής υποβολής εκθέσεων και του ψηφιακού ταμπλό.²⁴

²³ Rafael Lapedra Alcamí, Carlos Devece Caranana, *Introduction to Management Information Systems*, Universitat Jaume I. Servei De Comunicacio i Publicacions, 2012, σελ 31-32.

²⁴ Mohammad Azad, Mohammad Bin Amin, Md Alauddin, *Executive Information System*, International Journal of Computer Science and Network Security, 2012, Vol. 12 No. 5, σελ 106.

2.5 ΕΞΕΛΙΞΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Από το ξεκίνημα τους γίνεται σαφές ότι τα πληροφοριακά συστήματα έχουν σχεδιαστεί έτσι ώστε να αποτελούν μία πηγή λύσεων όσον αφορά στη διοίκηση των επιχειρήσεων. Παρακάτω περιγράφονται τα στάδια ανάπτυξής τους.

1^ο Στάδιο: Τα πρώτα συστήματα που εμφανίστηκαν στον επιχειρησιακό κόσμο ήταν τα Συστήματα Επεξεργασίας Συναλλαγών. Τα συστήματα αυτά αντικατέστησαν τις καθημερινές χειρόγραφες εργασίες και διαδικασίες με μηχανογραφημένες και με ρυθμούς ταχύτερους από πριν.

2^ο Στάδιο: Στα τέλη της δεκαετίας του 70 έκαναν την εμφάνιση τους τα πληροφοριακά συστήματα διοίκησης τα οποία προσπάθησαν να καλύψουν όλες τις πληροφοριακές ανάγκες της επιχείρησης, δηλαδή τις ανάγκες πληροφόρησης σε λειτουργικό, τακτικό και στρατηγικό επίπεδο.

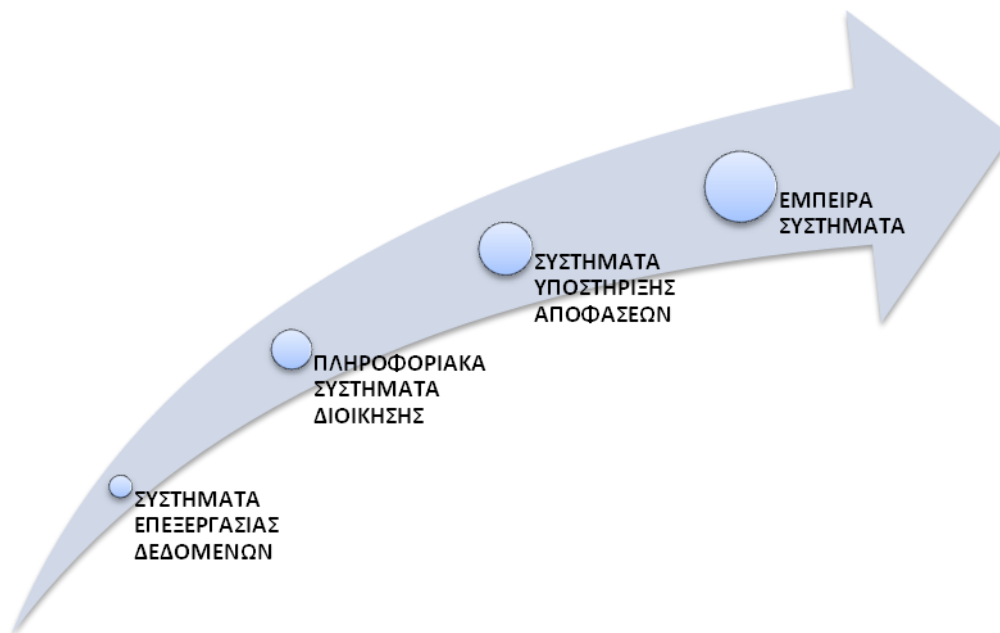
Ωστόσο στην πράξη τα συγκεκριμένα συστήματα δεν ήταν χρήσιμα για τους διαχειριστές υψηλού επιπέδου. Και αυτό διότι οι ίδιοι έπρεπε να αντιμετωπίσουν καταστάσεις που απαιτούσαν μη δομημένες αποφάσεις για τις οποίες δεν είχαν καθοριστεί προηγουμένως ανάγκες πληροφόρησης. Για το λόγο αυτό, τα πληροφοριακά συστήματα διοίκησης θεωρήθηκαν κατάλληλα μόνο για την κάλυψη των αναγκών των στελεχών κατώτερων επιπέδων.

3^ο Στάδιο: Από τη στιγμή που κατέσται σαφές ότι η συνολική στρατηγική των πληροφοριακών συστημάτων διοίκησης δεν ήταν βιώσιμη, εισήχθησαν τα συστήματα υποστήριξης αποφάσεων τα οποία αποδείχθηκαν ποιο κατάλληλα στη λήψη συγκεκριμένων αποφάσεων.

4^ο Στάδιο: Η ιδέα των τακτικών και σχετικών πληροφοριών για τους διαχειριστές υψηλού επιπέδου είχε προσελκύσει την προσοχή των ερευνητών των συστημάτων πληροφοριών. Πολλοί ήταν αυτοί που υποστήριζαν ότι οι διαχειριστές υψηλού επιπέδου έχουν την ανάγκη χρήσης ειδικών συστημάτων πληροφοριών δεδομένου ότι οι αρμοδιότητες και τα καθήκοντα τους διαφέρουν σε σχέση με τα κατώτερα επίπεδα της επιχείρησης. Για την εξυπηρέτηση αυτών των αναγκών τα ανώτερα στελέχη άρχισαν να χρησιμοποιούν εκτελεστά συστήματα, τα λεγόμενα έμπειρα συστήματα.²⁵

²⁵ ²⁵ Rafael Lapedra Alcamí, Carlos Devece Caranana, *Introduction to Management Information Systems*, Universitat Jaume I. Servei De Comunicacio i Publicacions, 2012, σελ 35-36.

Παρακάτω γίνεται σχηματική αναπαράσταση της εξέλιξης των συστημάτων πληροφοριών.

Εικόνα 2.5 Εξέλιξη πληροφοριακών συστημάτων.

2.6 ΙΕΡΑΡΧΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

Κατά τις πρώτες μέρες των υπολογιστών, οι επιχειρήσεις καθώς και οι πάσης φύσεως οργανισμοί, δημιουργούσαν και χρησιμοποιούσαν πληροφοριακά συστήματα, τα οποία πρόσφεραν μεμονωμένες λύσεις σε συγκεκριμένα προβλήματα. Ωστόσο γρήγορα έγινε γνωστό ότι ένα πληροφοριακό σύστημα σε συνδυασμό με τα υπόλοιπα συστήματα της επιχείρησης, θα μπορούσε να λύσει αρκετά προβλήματα της επιχείρησης, λόγω των κοινών τους χαρακτηριστικών. Ως εκ τούτου, τα στελέχη των επιχειρήσεων προσπάθησαν να οικοδομήσουν ένα ενιαίο πληροφοριακό σύστημα για την καλύτερη εξυπηρέτησή τους. Σύντομα όμως συνειδητοποίησαν ότι για να γίνει αυτό ήταν απαραίτητο να καθοριστεί το πώς και το πού θα χρησιμοποιούσαν το συγκεκριμένο πληροφοριακό σύστημα καθώς επίσης και γιατί ήταν αναγκαία η χρησιμοποίησή του.

Η αναγκαιότητα χρησιμοποίησης των πληροφοριακών συστημάτων δεν περιορίζεται μόνο στο εσωτερικό περιβάλλον της επιχείρησης. Πέρα από τη διαχείριση των εσωτερικών

παραγωγικών λειτουργιών της επιχείρησης, τα πληροφοριακά συστήματα, συμβάλλουν στη βελτίωση του ανταγωνισμού της καθώς επίσης και στην εξασφάλιση της επιβίωσης της.

Όσον αφορά στο εσωτερικό της περιβάλλον ενός οργανισμού, η ταξινόμηση των πληροφοριακών συστημάτων βασίζεται στο τρόπο με το οποίο κατανέμεται το έργο καθώς και οι διάφορες ευθύνες της επιχείρησης. Δεδομένου ότι κάθε επιχείρηση λειτουργεί μέσα στα πλαίσια ενός ιεραρχικού μοντέλου, ο τρόπος με το οποίο κατηγοριοποιούνται τα πληροφοριακά συστήματα τείνει να ακολουθήσει τη συγκεκριμένη διαδικασία.

Γίνεται σαφές ότι ανάλογα με το πώς μια επιχείρηση κατανέμει τα στελέχη της στα διάφορα τμήματα της, θα μπορούσαμε να εντοπίσουμε διαφορετικούς τύπους πληροφοριακών συστημάτων.

2.6.1 ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΑΝΑ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Η αποτελεσματική διαχείριση μιας επιχείρησης εξαρτάται τόσο από την οργάνωση της όσο και από τις πληροφορίες που διακινούνται μεταξύ των διαφόρων επιπέδων της. Η διαχείριση μιας επιχείρησης γίνεται με χρήση συστημάτων και διαδικασιών, με κυρίαρχο ρόλο του πληροφοριακού συστήματος το οποίο παρέχει στα τμήματα της τα απαραίτητα στοιχεία και υποστηρίζει σχεδόν όλες τις διαδικασίες.

Τα επίπεδα που θα μπορούσαμε να διακρίνουμε σε μια επιχείρηση είναι:

Λειτουργικό επίπεδο: Τα στελέχη αυτού του επιπέδου ασχολούνται με τη διεκπεραίωση των καθημερινών εργασιών της επιχείρησης. Το συγκεκριμένο επίπεδο θα λέγαμε ότι αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα επίπεδα της επιχείρησης λόγω του ότι τα στελέχη της έρχονται καθημερινά σε επαφή με πληθώρα πληροφοριών οι οποίες απεικονίζουν τις δραστηριότητες της. Προκειμένου τα στελέχη ανώτερων επιπέδων να λάβουν αξιόπιστες πληροφορίες, θα πρέπει τα στελέχη του λειτουργικού επιπέδου να καταχωρούν έγκυρα δεδομένα τα οποία να αντανακλούν της πραγματική λειτουργία της επιχείρησης. Τέλος οι αποφάσεις που λαμβάνονται σε αυτό το επίπεδο είναι σαφώς καθορισμένες και είναι κυρίως αποφάσεις που αφορούν θέματα που επαναλαμβάνονται. Τα πληροφοριακά συστήματα που χρησιμοποιούνται σε αυτό το επίπεδο είναι τα συστήματα επεξεργασίας συναλλαγών.

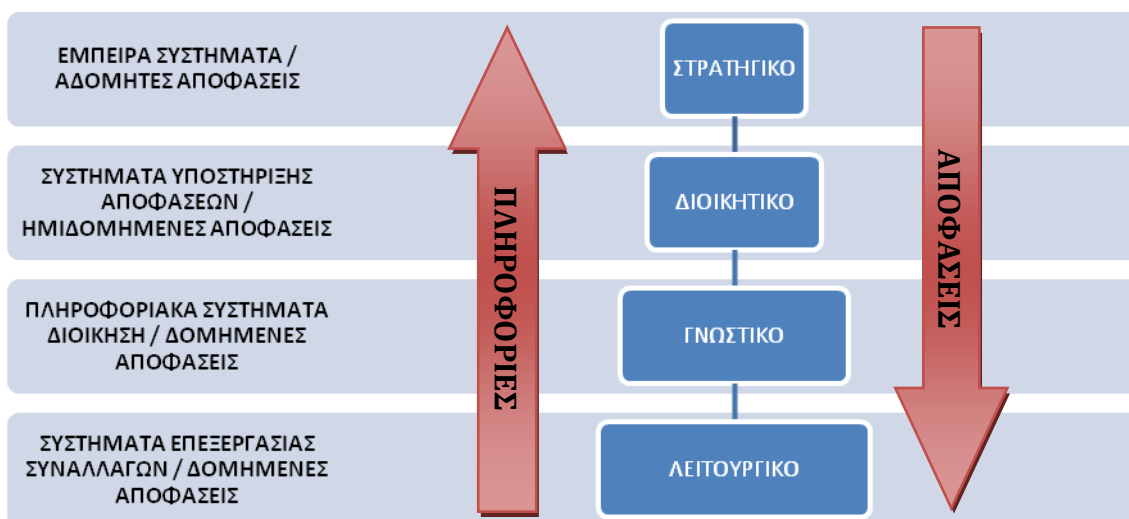
Γνωστικό επίπεδο: Το γνωστικό επίπεδο περιλαμβάνει εξειδικευμένα στελέχη τα οποία ασχολούνται με τη διαχείριση των δεδομένων που λαμβάνουν από τα κατώτερα τμήματά της επιχείρησης. Μέσω των πληροφοριακών συστημάτων διοίκησης, τα στελέχη

αυτού του επιπέδου προβαίνουν στον έλεγχο των δεδομένων, στη μετατροπή αυτών σε πληροφορίες καθώς και στη διοχέτευση αυτών σε όλα τα επίπεδα της επιχείρησης.

Διοικητικό επίπεδο: Στο επίπεδο αυτό βρίσκονται τα μεσαία Διοικητικά Στελέχη τα οποία ασχολούνται με τον τακτικό σχεδιασμό και με τη υλοποίηση των στρατηγικών αποφάσεων που έχουν ληφθεί από το στρατηγικό επίπεδο. Τα στελέχη αυτών των επιπέδων με τη βοήθεια των συστημάτων υποστήριξης αποφάσεων προβαίνουν στην ανάλυση και μελέτη εναλλακτικών λύσεων και σεναρίων για προβλήματα που προκύπτουν σε αραιά χρονικά διαστήματα. Οι αποφάσεις που λαμβάνουν τα μεσαία διοικητικά στελέχη αφορούν εργασίες των οποίων το αντικείμενο είναι σαφώς καθορισμένο καθώς και εργασίες των οποίων το αντικείμενο είναι ασαφές.

Στρατηγικό επίπεδο: Το στρατηγικό επίπεδο περιλαμβάνει τα επιτελικά Διοικητικά Στελέχη τα οποία ασχολούνται με τη χάραξη της στρατηγικής της επιχείρησης. Τα έμπειρα συστήματα βοηθούν τα στελέχη αυτού του επιπέδου να λαμβάνουν αποφάσεις των οποίων η διαδικασία που ακολουθείται κάθε φορά για τη λήψη τους είναι διαφορετική και το αντικείμενο της απόφασης, τα δεδομένα εισόδου καθώς και τα αποτελέσματα της επεξεργασίας αυτών των δεδομένων δεν είναι καθορισμένα.^{26 27}

Τα παραπάνω σχηματικά θα μπορούσαν να αναπαρασταθούν ως εξής:

Εικόνα 2.6.1 Πληροφοριακή δομή επιχείρησης.

²⁶ Υψηλάντης Παντελής, *Πληροφοριακά Συστήματα Διοίκησης*, Εκδόσεις Πατάκη, Λάρισα 200, σελ. 33-38.

²⁷ Ψωμάς Δημήτριος, *Ο ρόλος των συστημάτων υποστήριξης αποφάσεων στη σύγχρονη επιχείρηση*, Πτυχιακή Εργασία, Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Κρήτης, Ηράκλειο 2012, σελ. 11-13.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

Η ύπαρξη οποιασδήποτε οργανωμένης οικονομικής μονάδας δημιουργεί την ανάγκη αποτελεσματικής μέτρησης, καταγραφής και αξιολόγησης της. Ένα αποτελεσματικό σύστημα το οποίο υποστηρίζει τη διαδικασία της καταχώρησης και επεξεργασίας των δεδομένων των συναλλαγών και γενικότερα των οικονομικών πράξεων ενός οικονομικού οργανισμού, είναι το Λογιστικό Πληροφοριακό Σύστημα. Όπως κάθε σύστημα έτσι και ένα ΛΠΣ, δέχεται πρωτογενή στοιχεία, τα επεξεργάζεται και δίνει τις κατάλληλες οικονομικές πληροφορίες στους ενδιαφερόμενους χρήστες.

Σε αντίθεση με άλλα συστήματα, η χρησιμότητα ενός ΛΠΣ δεν περιορίζεται μόνο στην συλλογή και επεξεργασία των δεδομένων με σκοπό την διεκπεραίωση των καθημερινών οικονομικών πράξεων ενός οργανισμού. Η ποιότητα των εκροών ενός ΛΠΣ συμβάλλει αποτελεσματικά στη διαδικασία λήψης απόφασης. Η ιδιότητα αυτή καθιστά ένα ΛΠΣ απαραίτητο για την αποτελεσματική λειτουργία των οικονομικών μονάδων.

3.1 Η ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Αν και οι λογιστικές πληροφορίες δεν καλύπτουν πλήρως την ανάγκη των χρηστών, οι συγκεκριμένες θεωρούνται από τις πιο σημαντικές πληροφορίες που μπορεί να παράγει και να διανέμει η επιχείρηση τόσο στους άμεσα όσο και στους έμμεσα ενδιαφερόμενούς της. Οι χρήσιμες λογιστικές πληροφορίες παρέχονται συνήθως από τις οικονομικές καταστάσεις και τις διάφορες εκθέσεις της επιχείρησης. Οι λογιστικές πληροφορίες θα πρέπει να απαντούν σε ερωτήσεις σχετικά με τη διαθεσιμότητα των κεφαλαίων της επιχείρησης, το ύψος των διανεμηθέντων κερδών, την αποπληρωμή τυχόν δανείων, την μισθολογική κατάσταση του προσωπικού και γενικότερα την οικονομική κατάσταση και απόδοση της.

3.1.1 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Οι λογιστικές πληροφορίες για να θεωρηθούν χρήσιμες και να συμβάλλουν με αυτό τον τρόπο στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, θα πρέπει να έχουν ορισμένα χαρακτηριστικά. Συγκεκριμένα θα πρέπει να χαρακτηρίζονται από:

- *Συνάφεια*. Οι λογιστικές πληροφορίες θα πρέπει να σχετίζονται με προβλέψεις μελλοντικών γεγονότων καθώς επίσης και με γεγονότα που έχουν συμβεί κατά τη διάρκεια προηγούμενων χρονικών περιόδων.

Η συνάφεια προσδίδει στην πληροφορία την αξία της πρόγνωσης καθώς επίσης και την αξία της ανάδρασης. Οι δύο αυτές αξίες είναι άμεσα εξαρτώμενες διότι η γνώση του παρελθόντος αποτελεί τη βάση για την πρόβλεψη του μέλλοντος ενώ αντίθετα χωρίς κάποιο ιδιαίτερο ενδιαφέρον για το μέλλον η γνώση του παρελθόντος καθίσταται άχρηστη. Επίσης οι συναφείς πληροφορίες θα πρέπει να χαρακτηρίζονται από επικαιρότητα. Αυτό σημαίνει ότι οι πληροφορίες θα πρέπει να είναι διαθέσιμες στους χρήστες πριν οι ίδιες χάσουν την ικανότητα τους να επηρεάσουν τις αποφάσεις των χρηστών.

- *Αξιοπίστετες*. Οι λογιστικές πληροφορίες θα πρέπει να είναι απαλλαγμένες από σφάλματα και τυχόν μεροληψίες.
- *Συγκρίσιμες*. Η συγκεκριμένη ποιότητα των λογιστικών πληροφοριών επιτρέπει στους χρήστες την διερεύνηση των αλλαγών που έχουν επέλθει κατά τη πάροδο μιας συγκεκριμένης χρονικής περιόδου. Επίσης οι λογιστικές πληροφορίες που χαρακτηρίζονται από συγκρισιμότητα επιτρέπουν την αξιολόγηση της απόδοσης της επιχείρησης σε σχέση με τις υπόλοιπες επιχειρήσεις.
- *Συνοχή*. Η λογιστική μεταχείριση των γεγονότων θα πρέπει να χαρακτηρίζεται από σταθερότητα. Τυχόν αλλαγές στην πολιτική της μεταχείρισης των λογιστικών γεγονότων θα πρέπει να γνωστοποιούνται από την επιχείρηση.²⁸
- *Κατανοήσιμες*. Οι λογιστικές πληροφορίες θα πρέπει να παρουσιάζονται με όσο το δυνατό μεγαλύτερη σαφήνεια έτσι ώστε να γίνονται κατανοητές σε εκείνους για τους οποίους έχουν δημιουργηθεί.

²⁸ Ahmad N. Obaidat, *Accounting Information Qualitative Characteristics Gap: Evidence from Jordan*, Tafila Technical University 2007, Vol. 3, No. 2, σελ 27-29.

3.1.2 ΧΡΗΣΤΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Οι λογιστικές πληροφορίες βοηθούν τους χρήστες να λαμβάνουν όσο το δυνατό καλύτερες αποφάσεις. Οι χρήστες των λογιστικών πληροφοριών διακρίνονται σε εσωτερικούς, δηλαδή σε χρήστες που έχουν άμεση σχέση με την επιχείρηση και σε εξωτερικούς δηλαδή σε χρήστες που έχουν έμμεση σχέση με την επιχείρηση. Όσον αφορά στους εσωτερικούς χρήστες της επιχείρησης, οι λογιστικές πληροφορίες βοηθούν:

- *Τους ιδιοκτήτες της επιχείρησης, να προβαίνουν στην ανάλυση της βιωσιμότητας των υπαρχόντων επενδύσεων ή στο καθορισμό νέων καθώς και στην εκτίμηση της δυνατότητας της επιχείρησης να πραγματοποιήσει κέρδη και να τα διανέμει ως μέρισμα.*
- *Τους διαχειριστές για τη λήψη στρατηγικών αποφάσεων μέσω της πρόβλεψης πιθανών εκβάσεων εναλλακτικών τρόπων δράσης (οι πληροφορίες αυτές μπορεί να σχετίζονται με αποφάσεις που έχουν ληφθεί σε προηγούμενες διαχειριστικές περιόδους).*
- *Τους εργαζόμενους να απαιτούν υψηλότερες αμοιβές ανάλογα με τα μελλοντικά σχέδια της επιχείρησης, τα κέρδη της και την οικονομική της αντοχή.*

Από την άλλη πλευρά οι λογιστικές πληροφορίες βοηθούν τους εξωτερικούς χρήστες και συγκεκριμένα:

- *Τους πελάτες στην αξιολόγηση της ικανότητας της επιχείρησης να συνεχίσει τις δραστηριότητές της, με αποτέλεσμα την ικανοποίηση των αναγκών τους.*
- *Τους προμηθευτές να αποφασίσουν εάν θα συνεχίσουν να προμηθεύουν την επιχείρηση καθώς και με ποιο τρόπο (πίστωση ή μετρητά).*
- *Τους επενδυτές να αποφασίσουν εάν θα αγοράσουν, κρατήσουν ή πουλήσουν τις επενδύσεις τους.*
- *Την κοινότητα προκειμένου να αποφασίσει εάν θα επιτρέψει στην επιχείρηση τυχών επέκταση των εγκαταστάσεων της ανάλογα με το κόστος και τις ωφέλειες που θα είχαν από τη συγκεκριμένη επένδυση.*
- *Την κυβέρνηση προκειμένου να προβεί σε έλεγχο των εσόδων που καρπώνεται από την επιχείρηση καθώς και σε τυχόν χρηματοδότηση της ανάλογα με το κλάδο που δραστηριοποιείται και τα μελλοντικά της σχέδια.²⁹*

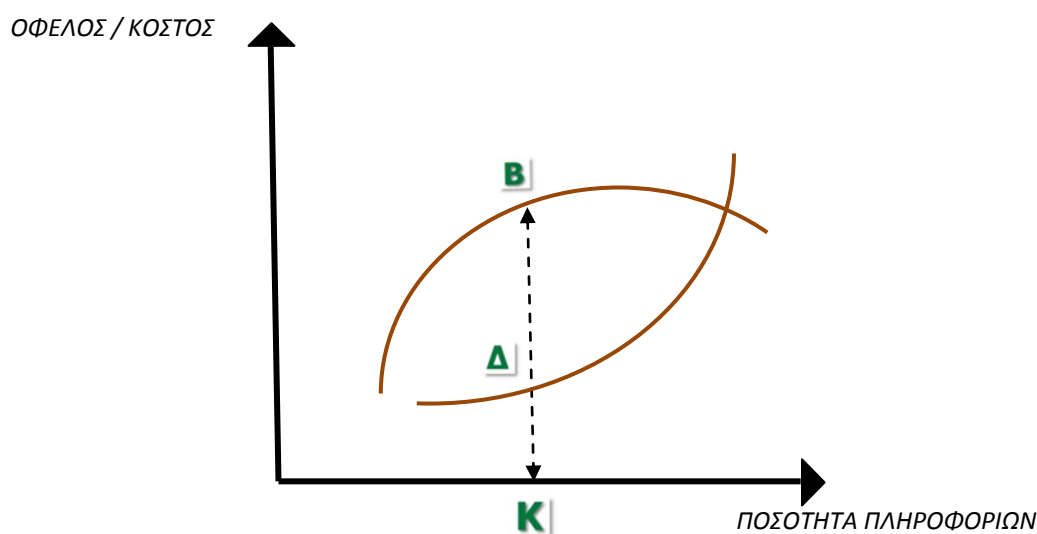
²⁹ David Alexander, Christopher Nobes, *Financial Accounting an International Introduction*, Fourth Edition, Copyright Licensing Agency Ltd Saffron House, London 2010, σελ 4-6.

- Τους ανταγωνιστές να αποφασίσουν εάν θα συνεχίσουν να ανταγωνίζονται την επιχείρηση.

3.1.3 ΚΟΣΤΟΣ – ΟΦΕΛΟΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Ακόμη και αν μια λογιστική πληροφορία πληρεί όλα τα προαναφερθέντα χαρακτηριστικά, δεν σημαίνει απαραίτητα ότι προσδίδει κάποιο όφελος στους χρήστες που την χρησιμοποιούν. Θεωρητικά, μια πληροφορία θα πρέπει να παράγεται και να διανέμεται στους χρήστες μόνο όταν το κόστος παραγωγής και παροχής της είναι μικρότερο από το όφελος που απορρέει από τη χρησιμοποίησή της.

Η σχέση (λόγος) Οφέλους – Κόστους είναι μια μέθοδος ανάλυσης και υποστήριξης, κυρίως στο τομέα των επενδύσεων προκειμένου να βοηθήσει τους επενδυτές στην επιλογή της πιο κερδοφόρας επένδυσης. Παρ' όλα αυτά, η σχέση αυτή βοηθά τους παρόχους πληροφοριών να προσδιορίσουν το βαθμό στον οποίο μια ποσότητα πληροφοριών δεν χάνει την αξία της.

Πίνακας 3.1.3 Σχέση Οφέλους / Κόστους και ποσότητα πληροφοριών.

Το παραπάνω σχήμα μας δείχνει ποια ποσότητα πληροφοριών θα πρέπει να χρησιμοποιήσουν οι χρήστες προκειμένου να έχουν το υψηλότερο όφελος που απορρέει από την χρησιμοποίησή τους των πληροφοριών, με το μικρότερο κόστος.

Συγκεκριμένα, καθώς η ποσότητα των πληροφοριών αυξάνεται, σημειώνεται και αύξηση στη αξία των πληροφοριών αυτών και συνεπώς στο όφελος των χρηστών που τις

χρησιμοποιούν. Αύξηση της ποσότητας των πληροφοριών που παρέχεται, σημαίνει και αύξηση τους κόστους παραγωγής και παροχής των πληροφοριών αυτών. Η διακεκομμένη γραμμή (**B-A**) υποδεικνύει τη μέγιστη απόσταση μεταξύ της αξίας των πληροφοριών και του κόστους παραγωγής και παροχής τους και συνεπώς το σημείο **K** τη μέγιστη ποσότητα των πληροφοριών που θα πρέπει να παρέχεται στους χρήστες. Πέρα από το σημείο **B**, το όφελος που αποκομίζουν οι χρήστες από την παροχή των πληροφοριών αρχίζει να επιβραδύνεται και τελικά να μειώνεται, ενώ αντίθετα πέρα από το σημείο **A**, το κόστος των πληροφοριών αυτών αυξάνεται με γρήγορους ρυθμούς. Η μείωση της αξίας των πληροφοριών, μπορεί να οφείλεται στο γεγονός ότι παρέχονται συμπληρωματικές πληροφορίες στους χρήστες λιγότερο σχετικές για το καθορισμό της λήψης απόφασης.³⁰

3.2 ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

3.2.1 ΟΡΙΣΜΟΣ

Η κατανόηση του όρου Λογιστικό Πληροφοριακό Σύστημα, προϋποθέτει την κατανόηση των τριών λέξεων που του αποτελούν. Όπως ήδη έχουμε αναφέρει, η λογιστική αποτελεί την γλώσσα των επιχειρήσεων. Παρέχει ποσοτικοποιημένες πληροφορίες στα στελέχη ενός οργανισμού καθώς επίσης και στους εξωτερικούς ενδιαφερομένους του. Επιπροσθέτως, ως πληροφορία ορίζεται το αποτέλεσμα της επεξεργασίας των πρωτογενών στοιχείων. Τέλος, ο όρος σύστημα αναφέρεται σε μια ολοκληρωμένη οντότητα.

Σύμφωνα λοιπόν με τα παραπάνω, ο συνδυασμός των τριών αυτών λέξεων υποδηλώνει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο το οποίο χρησιμοποιεί δεδομένα από το άμεσο και έμμεσο περιβάλλον ενός οργανισμού και τα μετατρέπει σε οικονομικές πληροφορίες με σκοπό:

- τη διενέργεια πράξεων και δραστηριοτήτων της επιχείρησης,
- την παροχή πληροφοριών στους ενδιαφερόμενους για την υποστήριξη στη διαδικασία

³⁰ Person Education Ltd, *Introduction to Accounting*,

http://catalogue.pearsoned.co.uk/assets/hip/gb/hip_gb_pearsonhighered/samplechapter/FADMC01.pdf , σελ 8-9,

(προσπ. 20/2/2014).

λήψης αποφάσεων.³¹

Ένα ΛΠΣ αντιπροσωπεύει ένα ιδιαίτερο σύστημα με δικούς του στόχους, δραστηριότητες και πόρους, το οποίο όμως αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του όλου πληροφοριακού συστήματος του οργανισμού. Οι εισροές ενός ΛΠΣ είναι οικονομικά γεγονότα τα οποία λαμβάνουν χώρα σε έναν οργανισμό σε καθημερινή βάση. Αυτό περιλαμβάνει την πώληση ή αγορά αγαθών ή υπηρεσιών με μετρητά ή πίστωση καθώς επίσης και την πραγματοποίηση δαπανών. Σε γενικές γραμμές, οι διαδικασίες περιλαμβάνουν την καταχώρηση των συναλλαγών αυτών στο ημερολόγιο, την μεταφορά των χρηματικών ποσών στα γενικό και αναλυτικά καθολικά και τέλος τον συμψηφισμό αυτών προκειμένου να εξαχθούν οι οικονομικές καταστάσεις.

Από την άλλη πλευρά, οι εκροές του συστήματος είναι οι διάφορες οικονομικές αναφορές που εκτυπώνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα. Τέλος, ο έλεγχος περιλαμβάνει την αποτροπή σφαλμάτων καθώς επίσης την διάγνωση και αντιμετώπισή τους.³²

3.2.2 ΣΤΟΧΟΣ

Ο στόχος ενός συστήματος είναι ο λόγος ύπαρξής του. Όπως κάθε πληροφοριακό σύστημα έτσι και ένα Λογιστικό Πληροφοριακό Σύστημα θεωρείται ένα σύστημα στόχου. Η δημιουργία ενός ΛΠΣ προϋποθέτει την παρακολούθηση των οικονομικών δραστηριοτήτων ενός οργανισμού. Η παρακολούθηση αυτή γίνεται μέσω της επεξεργασίας των δεδομένων των διαφόρων οικονομικών συναλλαγών του οργανισμού και της παροχής έγκαιρης και ακριβούς πληροφόρησης στα ενδιαφερόμενα μέρη. Οι πληροφορίες αυτές έχουν ως στόχο να επηρεάσουν τη διαδικασία λήψης απόφασης του χρήστη.

3.3 Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Η εξέλιξη της τεχνολογίας των πληροφοριών επηρέασε και συνεχίζει να επηρεάζει σε σημαντικό βαθμό τόσο την προσωπική μας ζωή όσο και τον επιχειρησιακό κόσμο.

³¹ Zulkarnain Muhamad Sori, *Accounting Information Systems and Knowledge Management: A case study*, Department of Accounting and Finance, Faculty of Economics and Management University Putra Malaysia, EuroJournals Publishing 2009, σελ 36-37.

³² Χριστιάνα Γεωργίου Κυριαζοπούλου, *Κίνδυνοι και Έλεγχοι των Λογιστικών Πληροφοριακών Συστημάτων*, Διπλωματική Εργασία, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη 2012, σελ 4-5.

Όσον αφορά στον επιχειρησιακό κόσμο, οι διάφοροι οργανισμοί που τον αποτελούν, χρησιμοποιούν τα διάφορα στοιχεία που απαρτίζουν ένα σύστημα, για την δημιουργία και ανάπτυξη ηλεκτρονικών συστημάτων πληροφοριών έτσι ώστε να ικανοποιούν τις λειτουργικές τους ανάγκες. Οι ίδιοι υποστηρίζουν ότι η επιτυχία ή αποτυχία τους εξαρτάται από την καλή ή κακή χρήση αντίστοιχα των ηλεκτρονικών αυτών πληροφοριακών συστημάτων.

Η λογιστική, η οποία αποτελεί ένα σύστημα πληροφορίας, διαδραματίζει ένα από τους σημαντικότερους ρόλους σε ένα οργανισμό. Η λογιστική ως επικοινωνιακό σύστημα, με τη βοήθεια της τεχνολογίας συλλέγει, αποθηκεύει και επεξεργάζεται με γρήγορους ρυθμούς και διανέμει με αποτελεσματικό τρόπο την πληροφορία σε όσους την έχουν ανάγκη

Θα πρέπει να επισημανθεί ότι πολλοί χρήστες των λογιστικών πληροφοριών θεωρούν ότι ένα ΛΠΣ περιορίζεται μόνο στη συλλογή και καταγραφή των χρηματοοικονομικών γεγονότων δηλαδή των συναλλαγών που οδηγούν σε ημερολογιακές εγγραφές καθώς επίσης και στην παραγωγή οικονομικών καταστάσεων και εκθέσεων, χωρίς να κατανοούν τη σημασία των οικονομικών αυτών πληροφοριών που παράγονται από το συγκεκριμένο σύστημα. Οι λογιστικές πληροφορίες μπορεί να φανούν ιδιαίτερα σημαντικές στην διοίκηση της επιχείρησης.

Η ύπαρξη ενός ΛΠΣ στην επιχείρηση, βοηθά τα διοικητικά της στελέχη στο σχεδιασμό, παρακολούθηση και έλεγχο της στρατηγικής της πολιτικής. Οι λογιστικές πληροφορίες βοηθούν τα συγκεκριμένα στελέχη να προσδιορίσουν την θέση της επιχείρησης, να προβλέψουν με το καλύτερο δυνατό τρόπο την οικονομική της κατάσταση και να λάβουν αποφάσεις για την αύξηση της απόδοσής της

Σύμφωνα με τα παραπάνω γίνεται σαφές ότι ένα ΛΠΣ διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στο χώρο των επιχειρήσεων. Πέρα από την διεκπεραίωση των καθημερινών λειτουργικών εργασιών, συμβάλει αποτελεσματικά στη διαχείριση της επιχείρησης βελτιώνοντας έτσι την ποιότητα της απόδοσής της και βοηθώντας την να επιτύχει τους στόχους που έχει θέσει.^{33, 34}

33 Mark G.Simkin, Jacob M. Rose, Carolyns S. Norman, *Core Concepts of Accounting Information Systems*, 12th Edition, RR Donnelley, Jefferson City 2012, σελ 5-9.

34 Mahdi Salehi, Vahab Rostami, Abdolkarim Mogadam, *Usefulness of Accounting Information System in Emerging Economy, : Empirical Evidence of Iran*, International Journal of Economics and Finance, Vol 2, No 2, May 2010, σελ 187-188.

3.4 ΕΞΕΛΙΞΗ – ΜΟΡΦΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Κατά τα τελευταία 50 χρόνια, μία σειρά από διαφορετικούς τύπους Λογιστικών Πληροφοριακών Συστημάτων, εμφανίστηκαν στο επιχειρησιακό κόσμο. Κάθε νέο ΛΠΣ εξελίχτηκε λόγω των ελλείψεων και των περιορισμών του προκάτοχού του. Συνεπώς σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή διάφορες γενιές συστημάτων υφίστανται μεταξύ των επιχειρήσεων και μπορεί ακόμη να συνυπάρχουν σε ορισμένες από αυτές. Οι βασικές μορφές ενός ΛΠΣ είναι τα συστήματα Manual, τα συστήματα Flat-File, τα συστήματα βασισμένα σε βάσεις δεδομένων, το μοντέλο REA και τα ERP συστήματα. Παρακάτω γίνεται μια προσπάθεια ανάλυσης των προαναφερθέντων συστημάτων.

3.4.1 ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ MANUAL

Τα συστήματα Manual αποτελούν την παραδοσιακή μορφή των λογιστικών συστημάτων. Τα συγκεκριμένα συστήματα υποστηρίζουν τα φυσικά γεγονότα που λαμβάνουν χώρα καθημερινά στον επιχειρησιακό κόσμο καθώς επίσης και την φυσική αντιμετώπισή τους. Αν και τα συγκεκριμένα συστήματα χρησιμοποιούνται σπάνια στην σημερινή εποχή, τα ίδια θεωρούνται απαραίτητα προκειμένου να κατανοήσουν οι χρήστες των λογιστικών συστημάτων τη διαδικασία που ακολουθείται με την πραγματοποίηση μιας χρηματοοικονομικής συναλλαγής. Τα συστήματα Manual αποτελούνται από το γενικό και αναλυτικά καθολικά, το ημερολόγιο, από ειδικά ημερολόγια, ισοζύγια και από διάφορα έγγραφα.

3.4.2 ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ FLAT - FILE

Τα Flat – File συστήματα γνωστά και ως Legacy συστήματα, τέθηκαν σε εφαρμογή στα τέλη της δεκαετίας του 1960 μέχρι και τη δεκαετία του 1980. Παρ' όλα αυτά ορισμένοι μικροί σε μέγεθος οργανισμοί τα χρησιμοποιούν ακόμη και σήμερα.

Τα Flat – File συστήματα περιγράφουν ένα περιβάλλον με μη συσχετιζόμενα αρχεία δεδομένων. Συνεπώς κάθε χρήστης σε αυτό το περιβάλλον έχει τα δικά του αρχεία και δεν τα μοιράζεται με κανέναν άλλο χρήστη. Όταν οι χρήστες χρειάζονται ίδια δεδομένα για διαφορετικό σκοπό, θα πρέπει να τα αποκτήσουν χωριστά και να τα προσαρμόσουν σύμφωνα

με τις ανάγκες τους. Συμπερασματικά θα λέγαμε ότι κάθε χρήστης διαθέτει το δικό του χώρο δεδομένων μέσα στο οποίον αποθηκεύει και επεξεργάζεται τα συγκεκριμένα δεδομένα.

Ορισμένα από τα προβλήματα που δημιουργούν τα Flat – File συστήματα είναι:

- *Στη συλλογή των δεδομένων.* Τα συγκεκριμένα συστήματα συλλέγουν και αποθηκεύουν τα δεδομένα αρκετές φορές και αδυνατούν να τα διαθέσουν στους χρήστες από μια μόνο πηγή. Με το τρόπο αυτό οι χρήστες και οι οργανισμοί επιβαρύνονται με το ξεχωριστό κόστος συλλογής, αποθήκευσης και επεξεργασίας των δεδομένων.
- *Στην ενημέρωσή τους.* Οι οργανισμοί συχνά καλούνται σε περιοδική ενημέρωση των δεδομένων λόγω αλλαγών π.χ στο όνομα ή τη διεύθυνση κάποιου πελάτη τους. Τα συγκεκριμένα συστήματα δεν προσφέρουν αυτόματη ενημέρωση των δεδομένων με αποτέλεσμα οι χρήστες να πρέπει να καταφύγουν σε ατομική ενημέρωση των στοιχείων τους.
- *Στην εγκυρότητα των πληροφοριών.* Η εγκυρότητα των πληροφοριών εξαρτάται από την σωστή ενημέρωση των δεδομένων. Αν η ενημέρωση ορισμένων από αυτών ή και ολόκληρων δεν γίνει ή γίνει λανθασμένα, τότε είναι σίγουρο ότι οι χρήστες των πληροφοριών θα λάβουν μη έγκυρες πληροφορίες οι οποίες πιθανόν να οδηγήσουν σε λανθασμένες αποφάσεις.

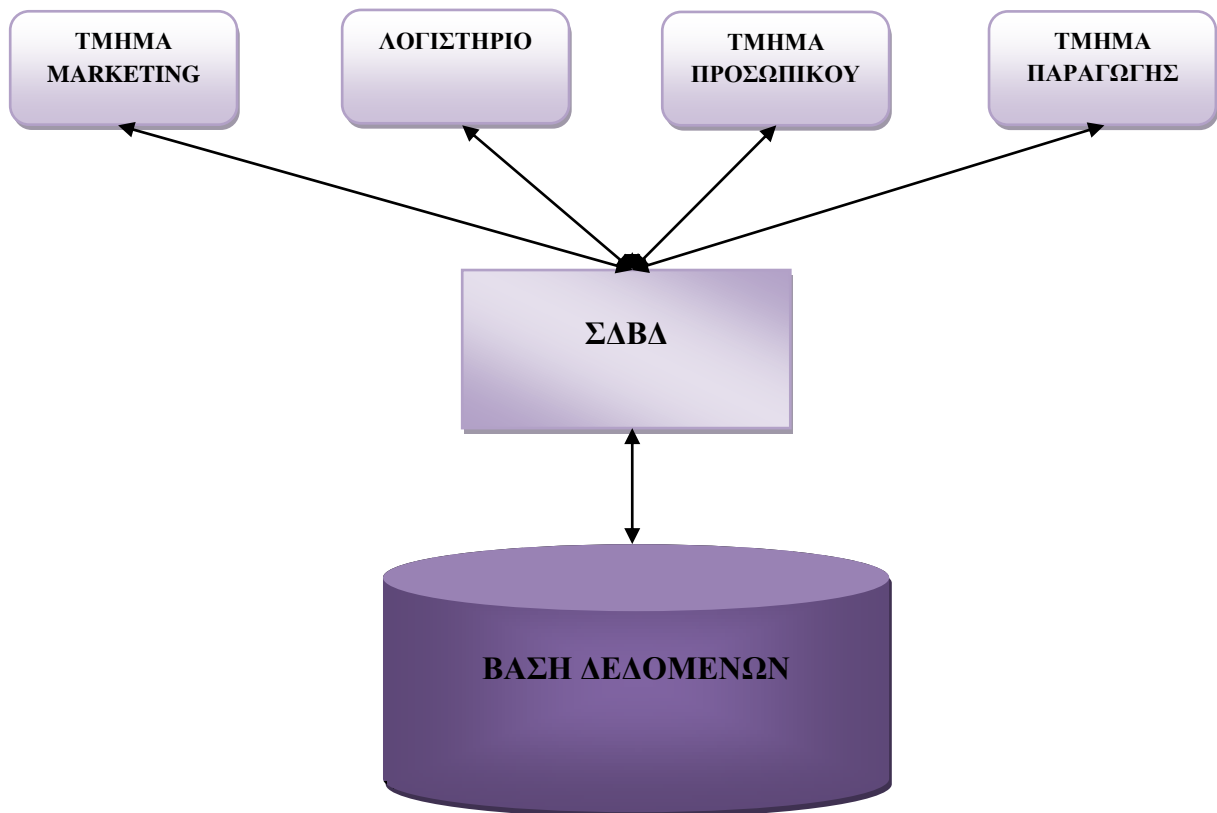
3.4.3 ΒΑΣΕΙΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Για την αντιμετώπιση των προαναφερθέντων προβλημάτων οι οργανισμοί στράφηκαν στην εισαγωγή των βάσεων δεδομένων.

Το λεξικό ορίζει τη βάση δεδομένων ως *«τη συλλογή από συστηματικά μορφοποιημένα σχετιζόμενα δεδομένα, στα οποία είναι δυνατή η ανάκτηση δεδομένων μέσω αναζήτησης κατ' απαίτηση»*..

Με τα δεδομένα του οργανισμού σε μια κεντρική τοποθεσία, οι χρήστες μπορούν να έχουν πρόσβαση σε αυτά οποιαδήποτε χρονική στιγμή με αποτέλεσμα να επιτυγχάνουν τους στόχους τους με πιο γρήγορο και πιο αποτελεσματικό τρόπο. Η πρόσβαση αυτή ελέγχεται από ένα ειδικό λογισμικό το οποίο ονομάζεται *Σύστημα Διαχείρισης Βάσεως Δεδομένων*. Ο χρήστης στέλνει το αιτήματά του για άντληση των δεδομένων στο ΣΔΒΔ το οποίο επικυρώνει και επιτρέπει τη πρόσβαση στο χρήστη. Αν ο χρήστης δεν είναι εξουσιοδοτημένος στην διαχείριση των συγκεκριμένων δεδομένων τότε το ΣΔΒΔ απορρίπτει την αίτηση για

πρόσβαση. Για την κατανόηση του όρου της βάσης δεδομένων, παρακάτω παρουσιάζεται ένα σχηματικό παράδειγμα.

ΣΧΗΜΑ 3.4.3 Βάση δεδομένων.

Τα πλεονεκτήματα που παρέχει μια βάση δεδομένων είναι:

- *Εξάλειψη των πλεονασματικών δεδομένων.* Κάθε στοιχείο αποθηκεύεται μόνο μια φορά και είναι προσβάσιμο απ' όλους του χρήστες
- *Ενιαία ενημέρωση.* Επειδή κάθε στοιχείο δεδομένων καταχωρείται μια φορά, απαιτείται μόνο η διαδικασία της ενιαίας ενημέρωσης σε τυχόν αλλαγή του. Η διαδικασία αυτή μειώνει το χρόνο και το κόστος της συντήρησης της βάσης δεδομένων.
- *Έγκυρη πληροφόρηση.* Με την εξάλειψη των πλεονασματικών δεδομένων και την ενιαία ενημέρωση αυτών, οι χρήστες λαμβάνουν ακριβή και έγκαιρη πληροφόρηση.³⁵

³⁵ James Hall, *Accounting Information System*, 7th Edition, Cengage Learning, USA 2011, σελ 24-28.

3.4.5 ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ REA

Το μοντέλο REA θεωρείται ως μια τεχνική καταγραφής πληροφοριών, οι οποίες σχετίζονται τόσο με οικονομικά όσο και με επιχειρησιακά γεγονότα. Σε αντίθεση με ορισμένα παραδοσιακά πληροφοριακά συστήματα, το μοντέλο REA επιτρέπει τον εντοπισμό, καταγραφή και παρακολούθηση τόσο των λογιστικών όσο και των μη λογιστικών γεγονότων. Το συγκεκριμένο μοντέλο περιγράφει έναν οργανισμό ως ένα σύνολο πόρων (**R**esources), γεγονότων (**E**vents) και παραγόντων (**A**gents) καθώς και τις σχέσεις μεταξύ αυτών. Η βασική υπόθεση του συγκεκριμένου μοντέλου είναι ότι τα διάφορα γεγονότα που λαμβάνουν χώρα καθημερινά σε έναν οργανισμό, επηρεάζουν τους πόρους καθώς και τους εμπλεκόμενους παράγοντες. Το μοντέλο REA προτάθηκε για πρώτη φορά το 1982 ως ένα θεωρητικό εργαλείο για την μελέτη της λογιστικής επιστήμης. Παρ' όλα αυτά πολλοί οργανισμοί κατά τα τελευταία χρόνια έχουν σχεδιάσει βάσεις δεδομένων, οι οποίες προορίζονται για λογιστικά συστήματα, χρησιμοποιούν το μοντέλο REA.

Κατά τη χρησιμοποίηση του μοντέλου REA ακολουθούνται τα παρακάτω βήματα.

- Προσδιορισμός των γεγονότων.
- Προσδιορισμός των πόρων.
- Προσδιορισμός των παραγόντων
- Καθορισμός των σχέσεων μεταξύ των γεγονότων, πόρων και παραγόντων.

Παρακάτω γίνεται ανάλυση των προαναφερθέντων βημάτων.

Προσδιορισμός των γεγονότων. Το πρώτο βήμα κατά τον σχηματισμό ενός μοντέλου REA, είναι ο προσδιορισμός των γεγονότων που λαμβάνουν χώρα καθημερινά σε μια επιχείρηση. Τα γεγονότα χωρίζονται σε δύο κατηγορίες, στο οικονομικό το οποίο κατά την πραγματοποίησή του μεταβάλλει την οικονομική κατάσταση της επιχείρησης και το επιχειρησιακό το οποίο λειτουργεί ως γεγονός υποστήριξης του οικονομικού και επηρεάζει μόνο ορισμένες πτυχές της επιχείρησης.

Για παράδειγμα κατά τη διαδικασία μιας πώλησης λαμβάνουν μέρος τα εξής γεγονότα:

- *Έλεγχος διαθεσιμότητας.* Το συγκεκριμένο γεγονός χαρακτηρίζεται επιχειρησιακό διότι δεν επηρεάζει τους πόρους της επιχείρησης. Παρ' όλα αυτά η προσθήκη του στο μοντέλο REA θεωρείται απαραίτητη για τις ανάγκες πληροφόρησης της διοίκησης. Συγκεκριμένα, η πληροφορία αυτή μπορεί να βοηθήσει τα διοικητικά στελέχη να καθορίσουν το βαθμό ζήτησης του προϊόντος στο οποίο αναφέρεται η παραγγελία και

σε περίπτωση χαμηλής ζήτησής του να προβούν στο επαναπροσδιορισμό της τιμολογιακής τους πολιτικής, σε τυχόν βελτίωση της ποιότητας του ή ακόμη και στην καταστροφή του.

- *Καταγραφή παραγγελίας.* Η καταγραφή της παραγγελίας του πελάτη μπορεί να θεωρηθεί είτε ως οικονομικό είτε ως επιχειρησιακό γεγονός. Η λήψη της παραγγελίας περιλαμβάνει συνήθως τη δέσμευση της επιχείρησης έναντι του πελάτη, να παραδώσει στον ίδιο τα προϊόντα που επιθυμεί. Η διαδικασία αυτή περιλαμβάνει τη μείωση της διαθεσιμότητας των προϊόντων προς αποφυγή πώλησης τους σε άλλους πελάτες, η οποία όμως δεν αποτελεί κάποιο οικονομικό γεγονός. Από την άλλη πλευρά εάν η επιχείρηση δαπανήσει χρήματα για την αγορά ή παραγωγή του, θα έχει ως συνέπεια τη μείωση των χρηματικών της διαθεσίμων το οποίο και αποτελεί ένα οικονομικό γεγονός. Συνεπώς ο χαρακτηρισμός του γεγονότος «Καταγραφή της παραγγελίας» σε οικονομικό ή επιχειρησιακό εξαρτάται από την περίπτωση της συγκεκριμένης παραγγελίας.
- *Αποστολή προϊόντων.* Η αποστολή των προϊόντων στον πελάτη θεωρείται οικονομικό γεγονός και αυτό διότι πραγματοποιείτε η λήψη χρηματικής αξίας από τον πελάτη ενός ποσοστού της συνολικής αξίας του προϊόντος.
- *Εξόφληση παραγγελίας.* Ομοίως η εξόφληση της παραγγελίας θεωρείται οικονομικό γεγονός διότι μειώνεται η απαίτηση της επιχείρησης προς το πελάτη και αυξάνονται τα χρηματικά της διαθέσιμα.

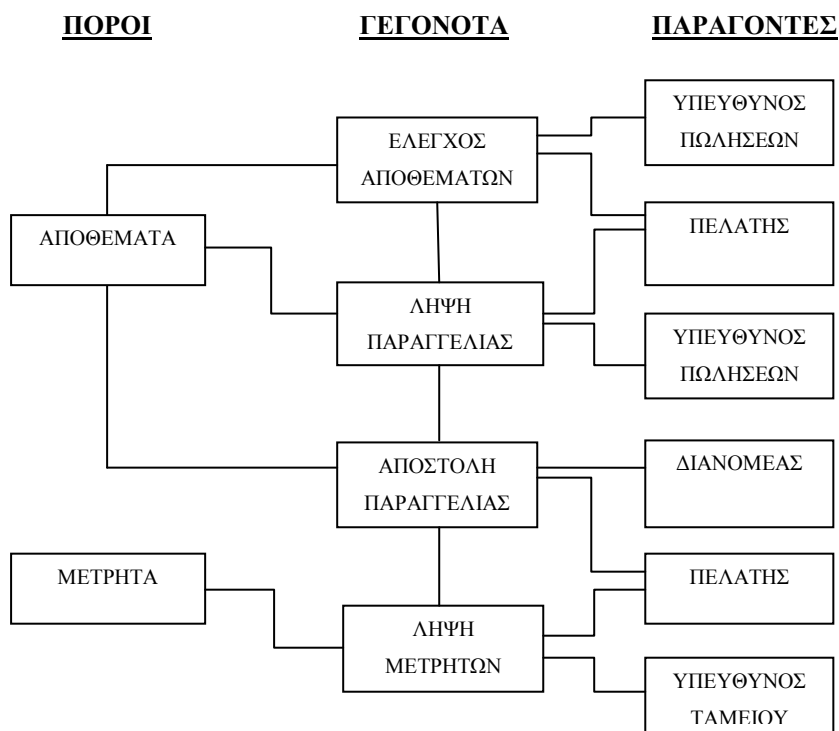
Καθορισμός πόρων. Το επόμενο βήμα που ακολουθείται για την δημιουργία ενός μοντέλου REA, είναι ο καθορισμός των πόρων οι οποίοι επηρεάζονται από τα γεγονότα τα οποία προστίθενται στο μοντέλο REA. Κάθε οικονομικό γεγονός αντιστοιχεί τουλάχιστον σε ένα πόρο, η αξία του οποίου αυξάνεται ή μειώνεται ανάλογα με την επίδραση που ασκεί το συγκεκριμένο γεγονός στο συγκεκριμένο πόρο.

Επιστρέφοντας στο προηγούμενα παράδειγμα, μπορούμε να πούμε ότι το οικονομικό γεγονός «Αποστολή προϊόντων» μειώνει ένα πόρο της επιχείρησης ο και συγκεκριμένα τα αποθέματα της. Επιπρόσθετα το οικονομικό γεγονός «Εξόφληση της παραγγελίας» αυξάνει τα χρηματικά διαθέσιμα της επιχείρησης τα οποία θεωρούνται και αυτά ένας από τους πόρους που διαθέτει. Αντίθετα το επιχειρησιακό γεγονός «Εξόφληση παραγγελίας» συνδέεται μεν τα αποθέματα (πόρος) της επιχείρησης αλλά δεν επιφέρει καμία μεταβολή.

Προσδιορισμός των παραγόντων. Κάθε οικονομικό γεγονός σε ένα μοντέλο REA σχετίζεται τουλάχιστον με ένα εσωτερικό και με ένα εξωτερικό παράγοντα.

Αναφερόμενοι και πάλι στο παράδειγμα της πώλησης, ως εξωτερικός παράγοντας θεωρείται ο πελάτης και ως εσωτερικοί θεωρούνται ο υπεύθυνος πωλήσεων ο οποίος συμμετέχει στην εξυπηρέτηση του πελάτη και στην καταγραφή της παραγγελίας, ο διανομέας της παραγγελίας και ο υπεύθυνος του ταμείου ο οποίος λαμβάνει την εξόφληση της παραγγελίας. Κατά τον σχεδιασμό μιας βάσεως δεδομένων, οι σχεδιαστές προσπαθούν να καταγράψουν όλους τους πιθανούς παράγοντες που σχετίζονται με την επιχείρηση.

Προσδιορισμός των σχέσεων μεταξύ των οντοτήτων. Κάθε οντότητα μπορεί να συσχετιστεί με μία ή περισσότερες οντότητες. Όπως ήδη έχουμε αναφέρει η διαδικασία μιας πώλησης περιλαμβάνει τη μετακίνηση ενός προϊόντος από την επιχείρηση στο πελάτη. Η σχέση ανάμεσα στο οικονομικό γεγονός (πώληση) και στο συγκεκριμένο πόρο (προϊόν) ή η σχέση ανάμεσα στο γεγονός και στο παράγοντα (πελάτης) καλείται άμεση σχέση. Αντίθετα η σχέση ανάμεσα στο πόρο και στο παράγοντα καλείται έμμεση σχέση. Το μοντέλο REA βοηθά τους σχεδιαστές των βάσεων δεδομένων να καθορίσουν τις σχέσεις μεταξύ των οντοτήτων. Τα γεγονότα έχουν συνήθως άμεση σχέση με τους πόρους και οι σχέσεις πόρων – παραγόντων δημιουργούνται μέσα από τα γεγονότα.³⁶ Το παρακάτω διάγραμμα δείχνει τους τα γεγονότα, τους πόρους και τους παράγοντες κατά τη διαδικασία πραγματοποίησης μιας πώλησης καθώς και τις σχέσεις μεταξύ τους.³⁷

³⁶ Mark G. Simkin, Jacob M. Rose, Carolyn S. Norman, *Core Concepts of Accounting Information Systems*, 12th Edition, RR Donnelley, Jefferson City 2012, σελ 83-87.

³⁷ James Hall, *Accounting Information System*, 7th Edition, USA 2011, σελ 460-469.

3.4.6 ERP ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

Όπως ήδη έχουμε αναφέρει, το επιχειρησιακό περιβάλλον χαρακτηρίζεται από συνεχόμενη αλλαγή. Οι επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν καθημερινά την πρόκληση της αύξησης του ανταγωνισμού, την επέκταση των αγορών και τις αυξανόμενες προσδοκίες των πελατών τους. Για να μπορέσει να ανταπεξέλθει μια επιχείρηση θα πρέπει να είναι σε θέση να μειώσει το κόστος παραγωγής και διανομής των προϊόντων της και τέλος να προσφέρει καλύτερη ποιότητα προϊόντων στους πελάτες της στον καλύτερο δυνατό χρόνο. Για την επίτευξη των παραπάνω η επιχείρηση θα πρέπει να είναι σε θέση να μοιράζεται όσο το δυνατόν περισσότερες πληροφορίες με τους προμηθευτές, τους διανομείς και τους πελάτες της. Με αυτό τον τρόπο η επιχείρηση θα είναι σε θέση να συντονίσει καλύτερα την παραγωγή και την προσφορά των προϊόντων της.

Τα ERP συστήματα θεωρούνται από τα πιο αποτελεσματικά συστήματα για την επίτευξη των στόχων των επιχειρήσεων. Τα συστήματα αυτά βοηθούν την επιχείρηση να συντονίζει όλες τις πληροφορίες που προκύπτουν από τους διάφορους τομείς της, διαχειρίζοντας αποτελεσματικότερα τις επιχειρηματικές τις δραστηριότητες.³⁸

Ένα ERP σύστημα αποτελείται από ένα λογισμικό πακέτο το οποίο χρησιμοποιεί σχεσιακή βάση δεδομένων για την ενσωμάτωση των διαφόρων πληροφοριακών συστημάτων της επιχείρησης. Με την ενσωμάτωση αυτή η επιχείρηση μπορεί να μοιράζεται κοινά δεδομένα και εφαρμογές σε όλη την έκταση της, να παράγει και να έχει πρόσβαση σε πληροφορίες σε πραγματικό χρόνο. Γίνεται λοιπόν σαφές ότι ένα ERP σύστημα παρέχει στο χρήστη μια ολοκληρωμένη εικόνα των λειτουργικών περιοχών της επιχείρησης. Μερικά από τα βασικά υποσυστήματα που μπορεί να περιέχει ένα πακέτο ERP είναι το υποσύστημα:

- Οικονομικής Διαχείρισης
- Διαχείρισης Παγίων
- Διοίκησης Παραγωγής
- Διοίκησης Αποθεμάτων
- Πωλήσεων και Διανομών
- Ανθρωπίνων Πόρων
- Διοίκησης Πληροφοριών.

³⁸ Ellen Monk, Bred Wagner, *Concepts in Enterprise Resource Planning*, Third Edition, USA 2009, σελ 1.

Τέλος επισημάνεται ότι δίνεται η δυνατότητα στην επιχείρηση να επιλέξει ποια υποσυστήματα θέλει να εγκαταστήσει ανάλογα με της επιχειρησιακές λειτουργίες και ανάγκες της.³⁹

3.5 ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ ΠΑΚΕΤΟΥ

Η επιλογή του κατάλληλου λογιστικού πακέτου αποτελεί ένα από τα πιο σημαντικά ζητήματα κατά την εισαγωγή των συστημάτων πληροφοριών στο χώρο των επιχειρήσεων. Η επιλογή λανθασμένου λογιστικού πακέτου θα μπορούσε να οδηγήσει σε οικονομικές απώλειες και ενδεχομένως σε πτώχευση της επιχείρησης. Παρακάτω αναφέρονται ορισμένα από τα βασικά κριτήρια επιλογής των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων.

Ανάλογα με το τύπο της επιχείρησης. Ένα λογιστικό πακέτου μπορεί να αναφέρεται μόνο στη γενική και αναλυτική λογιστική ή μπορεί να περιέχει ειδικό λογισμικό εξειδικευμένης λογιστικής έτσι ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των χρηστών (Κυβέρνηση, Εταιρίες Διαχείρισης Ακινήτων κ.τ.λ.)

Ανάλογα με το μέγεθός της. Ένα δεύτερο κριτήριο που θα πρέπει να λάβει υπόψη της μια επιχείρηση κατά την εισαγωγή ενός λογιστικού πακέτου είναι το μέγεθός της. Το μέγεθος μιας επιχείρησης μπορεί να προσδιοριστεί ανάλογα με τον αριθμό των εργαζομένων που απασχολεί καθώς επίσης και με το χώρο στον οποίο δραστηριοποιείται (σε συγκεκριμένη περιοχή, σε εθνικό ή πολυεθνικό επίπεδο). Μια επιχείρηση η οποία διαθέτει αρκετά υποκαταστήματα και απασχολεί πολλούς εργαζόμενους, είναι πιθανόν να χρειαστεί μια ολοκληρωμένη λύση για την επίτευξη των στόχων της και συνεπώς το λογιστικό της πακέτο θα αποτελεί μέρος του όλου πληροφοριακού συστήματός της. Αντίθετα μια πολύ μικρή σε μέγεθος επιχείρηση είναι πιθανόν να μπορέσει να ανταπεξέλθει με ένα ανεξάρτητο λογιστικό πακέτο ή ακόμη και με προϊόντα παραδοσιακών εργαλείων (excel, access κ.τ.λ.)

Κεφάλαιο επένδυσης. Σαν τρίτο κριτήριο θα λέγαμε ότι είναι το κεφάλαιο επένδυσης. Η επιχείρηση θα πρέπει να είναι διατιθεμένη να καταβάλει ένα υψηλό ή χαμηλό ποσό για την αγορά του λογιστικού πακέτου. Το ποσό αυτό θα διαμορφωθεί ανάλογα με τις λειτουργικές της απαιτήσεις.

³⁹ James Hall, *Accounting Information System*, 7th Edition, USA 2011, σελ 39.

Χαρακτηριστικά των λογιστικών πακέτων. Τα χαρακτηριστικά ενός λογιστικού πακέτου θεωρούνται ένα από τα σημαντικότερα κριτήρια επιλογής του. Ορισμένα είναι τα εξής:

- η δυνατότητα παραμετροποίησης,
- η χρηματοοικονομική διαχείριση και πληροφόρηση,
- η δομή των λογαριασμών της λογιστικής,
- οι υποστηριζόμενες γλώσσες,
- η δυνατότητα σύνδεσης με τα υπόλοιπα συστήματα,
- τα θέματα ασφαλείας.

Χρονικό διάστημα ολοκλήρωσης του έργου. Το πόσο γρήγορα θέλει η επιχείρηση να προχωρήσει στην υλοποίηση του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος (1 μήνας, 2 μήνες ή και περισσότερο).

Αξιοπιστία προμηθευτή. Η προτίμηση των επιχειρήσεων στρέφεται περισσότερο στην αγορά λογιστικών πακέτων από προμηθευτές οι οποίοι είναι σε θέση να παρέχουν συνεχώς συμβουλευτικές υπηρεσίες και τεχνική υποστήριξη εφόσον κριθεί απαραίτητο.⁴⁰⁴¹

⁴⁰ Dr. Ahmad A. Abu-Musa, *The Criteria for selecting Accounting Software: A theoretical framework*, http://faculty.kfupm.edu.sa/coe/sadiq/proceedings/SCAC2004/42.ASC004.EN.AbuMusa.The%20Criteria%20for%20Selecting%20Accounti%201_.pdf, σελ. 3-9, προσ. (24/3/2014).

⁴¹ Κονταρούδη Ελένη, *Κριτήρια επιλογής Λογιστικών Πληροφοριακών Συστημάτων*, Διπλωματική Εργασία, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη 2010, σελ. 50-60.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

Μέσω των στελεχών της διοίκησης, κάθε σύγχρονη επιχείρηση, προκειμένου να συνεχίσει να επιτυγχάνει τους στόχους που έχει θέσει, διαμορφώνει ένα μεσοπρόθεσμο ή μακροπρόθεσμο πρόγραμμα δράσης. Μέσω του προγράμματος αυτού, αντανακλάται η επιθυμία της επιχείρησης για την θέση που θα καταλαμβάνει στο απώτερο μέλλον. Επειδή όμως το μέλλον δεν μπορεί να προβλεφθεί, τα διοικητικά της στελέχη είναι υποχρεωμένα στην κατάρτιση προϋπολογισμών. Με τους προϋπολογισμούς, τα συγκεκριμένα στελέχη προσπαθούν να προβλέψουν όσο το δυνατό καλύτερα την πορεία της επιχείρησης και να λαμβάνουν γρήγορες αποφάσεις σε τυχόν αποκλίσεις από τους στόχους που έχει θέσει.

Τα λογιστικά πληροφοριακά συστήματα αποτελούν ένα από τα σπουδαιότερα εργαλεία που κατέχουν τα στελέχη μιας επιχείρησης κατά τη διαδικασία κατάρτισης ενός προϋπολογισμού και αυτό διότι τους παρέχουν ακριβείς και αξιόπιστες πληροφορίες.

4.1 ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: ΟΡΙΣΜΟΣ

Ο *προϋπολογισμός* μπορεί να οριστεί ως ένα επιχειρησιακό οικονομικό σχέδιο, το οποίο περιλαμβάνει ποσοτικοποιημένες πληροφορίες – αποτελέσματα που αναμένει να επιτύχει η επιχείρηση σε ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

Υπεύθυνοι της κατάρτισης των προϋπολογισμών είναι κυρίως τα διοικητικά στελέχη των διαφόρων τμημάτων της επιχείρησης. Η συγκεκριμένη διοικητική ομάδα, συγκεντρώνει τις λειτουργικές αποφάσεις σε ένα σχέδιο, δηλαδή όλες τις αποφάσεις που αφορούν την αποδοτική χρήση των πόρων που διαθέτει η επιχείρηση στο συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Με τον τρόπο αυτό τα διοικητικά στελέχη συνδέουν τους στόχους της επιχείρησης με τους πόρους που είναι απαραίτητοι για την επίτευξη αυτών των στόχων.

Τέλος θα λέγαμε ότι σε αντίθεση με τις οικονομικές καταστάσεις, οι προϋπολογιστικές περιορίζονται στο εσωτερικό της επιχείρησης και δεν αποτελούν στοιχεία προς δημοσίευση.^{42 43}

4.2 Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΩΝ ΣΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Οι συνεχείς οικονομικές εξελίξεις σε διεθνές επίπεδο και οι αλλαγές που πραγματοποιούνται στο σύγχρονο επιχειρησιακό περιβάλλον, επιδρούν δραστικά στο τρόπο λειτουργίας και ανάπτυξης των επιχειρήσεων. Προκειμένου μια επιχείρηση να συνεχίσει να ακολουθεί το ρυθμό εξέλιξης του ευρύτερου οικονομικού της περιβάλλοντος, και να ανταγωνιστεί επάξια τις υπόλοιπες επιχειρήσεις, προβαίνει σε τακτικές συνεχώς σχεδιασμού και ελέγχου των δραστηριοτήτων της έτσι ώστε να μπορεί να προβλέψει με το καλύτερο δυνατό τρόπο την πορεία της, να ερμηνεύσει οποιοσδήποτε αλλαγές στα οικονομικά της μεγέθη και τέλος να πάρει γρήγορες και σωστές αποφάσεις σε περιπτώσεις εμφάνισης προβλημάτων.

Η κατάρτιση προϋπολογιστικών καταστάσεων, θεωρείται από πολλούς η πυξίδα για την δράση της επιχείρησης. Μέσω του προϋπολογισμού η επιχείρηση μπορεί να καθορίζει τους στόχους της, να παρακολουθεί την επίτευξή τους και να προβαίνει σε διορθώσεις σε τυχόν αρνητικές αποκλίσεις από αυτούς, βελτιώνοντας με αυτό τον τρόπο την συνολικής της απόδοση.

Παρατηρείται το γεγονός ότι ορισμένες ελληνικές επιχειρήσεις (κυρίως οι μικρομεσαίες), παραβλέπουν την σημαντικότητα κατάρτισης προϋπολογιστικών καταστάσεων. Συγκεκριμένα θεωρούν ότι η υλοποίηση της συγκεκριμένης διαδικασίας απαιτεί σχετικά μεγάλο χρονικό διάστημα χωρίς να προσδίδει κάποια προστιθέμενη αξία

42 Hugh Coombs, David Hobbs, Ellis Jenkins, *Management Accounting*, SAGE Publications Ltd, London 2005, σελ 90-91.

43 Ευαγγελία Π. Βουλτσίδου, *Οι προϋπολογιστικές Καταστάσεις και η εφαρμογή τους στις Ξενοδοχειακές Επιχειρήσεις*, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Διπλωματική Εργασία, Πειραιάς 2006.

στην καθημερινή τους λειτουργία. Από την άλλη πλευρά, ορισμένες από τις επιχειρήσεις που καταρτίζουν προϋπολογιστικές καταστάσεις, με τη πάροδο του χρόνου, παρατηρείται το φαινόμενο της χαλάρωσης του ελέγχου στην όλη διαδικασία. Ο έλεγχος αποτελεί το μέσο αποφυγής προβλημάτων και επιτρέπει την ανάληψη διορθωτικών ενεργειών⁴⁴.

Η κατάρτιση προϋπολογισμού αποτελεί ένα σχέδιο στρατηγικής της επιχείρησης ενθουμίζοντάς της τους στόχους και τις επιδιώξεις που έχει θέσει. Η επιχείρηση χωρίς προϋπολογισμό επαυξάνει το ρίσκο της βιωσιμότητάς της αποξενώνοντάς την σιγά - σιγά από το οικονομικό της περιβάλλον.

4.3 Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΣΥΝΤΑΞΗ ΤΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Κάποιες από τις βασικές λειτουργίες των Λογιστικών Πληροφοριακών Συστημάτων, ανάλογα και με το βαθμό ολοκλήρωσης τους, περιλαμβάνουν διαδικασίες όπως η Κοστολόγηση βάσει δραστηριοτήτων, ο Προϋπολογισμός, οι Οικονομικές Καταστάσεις κ.α. Σήμερα τα ΛΠΣ έχουν δομηθεί με βάση τη χρηματοοικονομική λειτουργία σύμφωνα με τη λογιστική / χρηματοοικονομική θεωρία. Η οικονομική πληροφόρηση της εταιρίας συγκεντρώνεται και επεξεργάζεται από το υποσύστημα της οικονομικής διαχείρισης, το οποίο επηρεάζεται από το φορολογικό, νομικό και λογιστικό καθεστώς της χώρας μέσα στο οποίο λειτουργεί.

Όσον αφορά στο θέμα των προϋπολογιστικών καταστάσεων, η κατάρτιση και η επίβλεψη τους είναι σημαντικές εργασίες όπου αφορούν την βραχυχρόνια ή ακόμη και την μακροχρόνια πορεία της επιχείρησης. Για τον λόγο αυτό και για την εύκολη και σωστή σύνταξή τους (λόγω του ότι υπάρχει ένας αρκετά μεγάλος φόρτος εργασίας για την σύνταξη όλων των προϋπολογισμών είτε αυτοί είναι προϋπολογισμοί ισολογισμού ή προϋπολογισμοί αποτελεσμάτων χρήσεως), ωφέλιμη πλέον θεωρείται η χρήση του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος. Για την δημιουργία τους απαιτείται χρήση δεδομένων προηγούμενων περιόδων καθώς επίσης άμεσες και έγκυρες πρόσθετες πληροφορίες. Όσο αυξάνει το μέγεθος της

⁴⁴ Πανταζής Ε. Θάνος, *Το εργαλείο του προϋπολογισμού στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις*, Θράκη News, <http://www.thrakinews.gr/more-thoughts/item/2783>, Προσπ[2/4/2014].

επιχείρησης και το πλήθος των προϊόντων, τόσο πιο πολύπλοκη καθίσταται η διαδικασία. Η άμεση ροή των πληροφοριών μέσω των λογιστικών συστημάτων καθιστά ευκολότερη την εύρεση στοιχείων καθώς αυτά ζητούνται με χρονικές και ποσοτικές μεταβλητές (π.χ. ανά γεωγραφική περιοχή ή ανά τρίμηνο) προκειμένου να χρησιμεύσουν.

Η κατάρτιση του συνολικού προϋπολογισμού προϋποθέτει τη συγκέντρωση και σύνδεση μεταξύ τους, όλων των στοιχείων από τους επιμέρους προϋπολογισμούς που αφορούν τις διαφορετικές λειτουργίες της επιχείρησης και ανάλογα με το κλάδο στον οποίο δραστηριοποιείται. Με τον προϋπολογισμό εσόδων, ο οποίος αποτελεί το σημείο εκκίνησης για τη σύνταξη του συνολικού προϋπολογισμού, τα στελέχη της επιχείρησης προσπαθούν να εκτιμήσουν όσο το δυνατό καλύτερα τη ζήτηση των προϊόντων στην αγορά καθώς επίσης και τα έσοδα που επρόκειτο να καρπωθεί η επιχείρηση από την πώληση τους. Ο προϋπολογισμός εσόδων είναι το αποτέλεσμα εκτενούς συγκέντρωσης πληροφορήσης καθώς και συζήτησης με τους υπευθύνους και τους εκπροσώπους πωλήσεων σχετικά με τις προτιμήσεις και τις ανάγκες των καταναλωτών. Η εφαρμογή ενός λογιστικού πληροφοριακού συστήματος μπορεί να συμβάλλει στο σχεδιασμό εκστρατειών καταγράφοντας όλες τις προωθητικές ενέργειες με αναλυτικά στοιχεία όπως περίοδο ισχύος και προϋπολογισμένου κόστους και εσόδων. Βάσει αυτών των στοιχείων συγκεντρώνονται οι προϋπολογιστικές και απολογιστικές καταστάσεις. Επιπρόσθετα με τη χρήση συγκεκριμένης εφαρμογής του εν λόγω συστήματος, υπάρχει η δυνατότητα του έλεγχου και συνεχούς επίβλεψης των οικονομικών μεγεθών. Τα στελέχη της επιχείρησης μπορούν να έχουν σε πραγματικό χρόνο συγκεντρωτική ή αναλυτική εικόνα των προϋπολογισθέντων και πραγματικών οικονομικών μεγεθών καθώς επίσης και να προβαίνουν στη λήψη διορθωτικών ενεργειών σε τυχόν σημαντικές αποκλίσεις από τους στόχους τους. Η παρακάτω εικόνα υποδεικνύει ένα παράδειγμα ενός φύλλου προϋπολογισμού πωλήσεων.

	ΕΣΣΑΓΟΡΕΥΕΝΑ			ΙΔΙΟΠΑΡΑΓΩΓΗ			ΣΥΝΟΛΑ		
	Προϋ/να	Πραγματικά	% Απόκλισης (πραγμ)	Προϋ/να	Πραγματικά	% Απόκλισης (πραγμ)	Προϋ/να	Πραγματικά	% Απόκλισης (πραγμ)
000 - ΠΑΝΗΣ	406.032,00	446.269,09	9,91	0,00	29.805,00	0,00	406.032,00	476.074,09	17,25
003 - ΝΤΙΝΟΣ	360.908,00	320.799,60	-11,11	0,00	15.330,00	0,00	360.908,00	336.129,60	-6,87
006 - ΔΗΜΗΤΡΗΣ	252.969,00	211.951,00	-16,21	10.500,00	16.890,00	60,86	263.469,00	228.841,00	-13,14
036 - ΣΤΑΥΡΟΣ	214.845,00	231.400,50	7,71	10.500,00	9.340,00	-11,05	225.345,00	240.740,50	6,83
045 - ΘΕΟΔΩΡΟΣ									
01ος Μηνός	6.000,00	8.900,00	48,33	0,00	1.430,00	0,00	6.000,00	10.330,00	72,17
02ος Μηνός	12.500,00	29.700,01	137,60	0,00	1.870,00	0,00	12.500,00	31.570,01	152,56
03ος Μηνός	12.500,00	1.900,00	-84,80	0,00	7.600,00	0,00	12.500,00	9.500,00	-24,00
04ος Μηνός	10.500,00	17.490,00	66,57	0,00	1.430,00	0,00	10.500,00	18.920,00	80,19
05ος Μηνός	12.500,00	3.995,00	-68,04	0,00	0,00	0,00	12.500,00	3.995,00	-68,04
06ος Μηνός	8.500,00	12.840,01	51,06	0,00	0,00	0,00	8.500,00	12.840,01	51,06
07ος Μηνός	12.500,00	1.785,00	-85,72	0,00	0,00	0,00	12.500,00	1.785,00	-85,72
08ος Μηνός	5.000,00	640,00	-87,20	0,00	0,00	0,00	5.000,00	640,00	-87,20
09ος Μηνός	25.000,00	7.870,00	-68,52	0,00	0,00	0,00	25.000,00	7.870,00	-68,52
ΣΥΝΟΛΑ	105.000,00	85.120,02	-18,93	0,00	12.330,00	0,00	105.000,00	97.450,02	-7,19
072 - ΑΝΕΣΗ	194.250,00	185.273,75	-4,62	0,00	11.780,00	0,00	194.250,00	197.053,75	1,44
080 - ΔΑΝΗΣ	101.500,00	119.223,99	17,46	5.000,00	6.190,00	23,80	106.500,00	125.413,99	17,76
ΣΥΝΟΛΑ	1.635.504,00	1.600.037,95	-2,17	26.000,00	101.665,00	291,02	1.661.504,00	1.701.702,95	2,42

Εικόνα 4.2.1 Προϋπολογισμός πωλήσεων. (EnterSoft: Εταιρία πληροφορικής)

Με βάση τον προϋπολογισμό πωλήσεων, η επιχείρηση διαμορφώνει τους επιμέρους προϋπολογισμούς που αναφέρονται στον τρόπο λειτουργίας της ώστε να καλύψει τη ζήτηση που προκύπτει.

Όσον αφορά στο προϋπολογισμό εξόδων τα στελέχη της διοίκησης προσπαθούν να εκτιμήσουν τα συνολικά έξοδα και δαπάνες που βαρύνουν τα έσοδα της επιχείρησης. Τέτοιες δαπάνες είναι το κόστος παραγωγής των προϊόντων (σε περίπτωση βιομηχανικής επιχείρησης) ή το κόστος πωληθέντων (σε περίπτωση εμπορικής επιχείρησης), τα έξοδα διοικητικής λειτουργίας, τα έξοδα πωλήσεων, τα χρηματοοικονομικά έξοδα και τα λοιπά έξοδα που πραγματοποιούνται κατά τη χρονική περίοδο αναφοράς του προϋπολογισμού. Με τη χρήση του ΛΠΣ όλες οι δαπάνες και τα έξοδα της επιχείρησης μπορούν να χωριστούν σε ομάδες σύμφωνα με τα κέντρα κόστους τους και να παρακολουθούνται από όλα τα τμήματά της, μέσω μιας κοινής σε όλους οθόνη (εικόνα 4.2.2). Επιπρόσθετα μέσω του συγκεκριμένου συστήματος κάθε δαπάνη μπορεί να ελέγχεται και να περιορίζεται μέσω της διαδικασίας αυτόματης επικύρωσης. Η διαδικασία αυτή βοηθά τα στελέχη να αποφύγουν τις υπερβάσεις των προϋπολογισμένων δαπανών και εξόδων διασφαλίζοντας το μόνιμο περιορισμό εντός του σχεδιασμένου και εγκεκριμένου προϋπολογισμού.⁴⁵

		Προϋπ/να	Πραγματικά	Πρόβλεψη	% Απόκλισης (πρόβλ)
Α ΕΣΟΔΑ					
01.ΕΣΟΔΑ-Υπηρεσίες		5.032.070,43	3.458.657,65	5.081.238,59	0,98
02.ΕΣΟΔΑ-Προϊόντα		41.894,56	0,00	0,00	-100,00
03.ΕΣΟΔΑ-Άλλα					
ΣΥΝΟΛΑ		4.945.802,81	3.393.732,33	4.927.011,53	-0,38
Β ΕΞΟΔΑ					
10.ΑΓΟΡΕΣ		0,00	0,00	0,00	0,00
20.ΕΞΟΔΑ-Μισθοδοσία		2.808.489,55	2.272.495,69	2.785.740,30	-0,81
30.ΕΞΟΔΑ-Ένοικιο		87.327,45	85.779,00	97.984,41	12,20
31.ΕΞΟΔΑ-ΔΕΗ-ΕΓΔΑΠ		24.047,30	28.237,36	25.751,37	7,09
32.ΕΞΟΔΑ-Κίνησης		100.582,22	103.129,38	109.744,29	9,11
33.ΕΞΟΔΑ-Leasing		97.106,00	84.109,14	95.533,75	-1,62
34.ΕΞΟΔΑ-Τηλεφωνία		58.954,01	47.561,80	55.113,99	-6,51
35.ΕΞΟΔΑ-Τοχυδρωσικά		764,38	755,53	915,10	19,72
36.ΕΞΟΔΑ-Επισκευές		12.558,15	7.966,22	8.149,41	-35,11
37.ΕΞΟΔΑ-Άλλα		60.227,30	17.721,71	49.942,72	-17,08
40.ΕΞΟΔΑ-Αμοιβ. Τριτ		403.255,89	137.069,33	416.654,21	3,32
41.ΕΞΟΔΑ-Marketing		165.888,78	96.089,84	136.323,73	-17,82
42.ΕΞΟΔΑ-Φόροι/Τέλη		10.622,42	10.215,30	10.661,48	0,37
43.ΕΞΟΔΑ-Συνδρομές		7.482,89	2.963,17	1.149,00	-84,65
44.ΕΞΟΔΑ-Ασφάλιστρα		1.801,05	1.241,49	2.142,94	18,98
45.ΕΞΟΔΑ-όμι/στων		9.270,48	6.767,39	29.316,61	216,24
ΣΥΝΟΛΑ		-3.848.377,87	-2.902.102,35	-3.812.218,22	-0,94
Γ ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ					
50.ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ		74.271,80	44.711,08	37.487,93	-49,53
ΣΥΝΟΛΑ		-74.271,80	-44.711,08	-37.487,93	-49,53
Δ ΤΟΚΕΣ					
61.ΤΟΚΕΣ-Χρεωστικοί		58.905,78	70.204,11	99.372,69	68,70
ΣΥΝΟΛΑ		-58.905,78	-70.204,11	-99.372,69	68,70
ΣΥΝΟΛΑ		964.247,36	376.714,79	1.171.743,86	21,52

Εικόνα 4.2.2 Προϋπολογισμός Εσόδων – Εξόδων. (EnterSoft: Εταιρία πληροφορικής)

⁴⁵ EnterSoft, *Προϋπολογισμός και Έλεγχος*, <http://www.entersoft.gr/Products/Entersoft-Business-Suite-ERP>, προσπ(20/05/2014).

Με τη σύνταξη του προϋπολογισμού του ταμείου, η επιχείρηση φτάνει στο τελευταίο στάδιο της κατάρτισης του λειτουργικού της προϋπολογισμού. Ο προϋπολογισμός του ταμείου αποτελείται από το προϋπολογισμό των εσόδων ο οποίος παρουσιάζει όλες τις εισροές σε μετρητά κατά προέλευση και τον προϋπολογισμό των εξόδων που παρουσιάζει τις εκροές σε μετρητά για την πληρωμή του κάθε είδους υποχρεώσεων της επιχείρησης. Στη συνέχεια ακολουθεί η σύνταξη του προϋπολογισμού αποτελεσμάτων χρήσης και του προϋπολογισμένου ισολογισμού οι οποίοι προκύπτουν με βάση τα δεδομένα των παραπάνω προϋπολογισμών.⁴⁶

Αξιοσημείωτη θα ήταν η αναφορά ορισμένων οφελών που προσδίδει η χρήση ενός ΛΠΣ στη διαδικασία σύνταξης προϋπολογιστικών καταστάσεων. Συγκεκριμένα η συγκέντρωση όλων των προϋπολογισμών σε μία κοινή για όλους βάση δεδομένων, μαζί με όλη τη σχετική πληροφορία αποθηκευμένη εκεί, μειώνει σημαντικά το χρόνο που απαιτείται για την ενοποίηση όλων των προϋπολογισμών, αποδεσμεύοντας τον ώστε να είναι διαθέσιμος για την επίβλεψη και τη λήψη αναγκαίων στρατηγικών αποφάσεων.

Ένα ακόμη όφελος από τη χρήση του ΛΠΣ στη συγκεκριμένη διαδικασία είναι η μείωση του λειτουργικού κόστους της επιχείρησης μέσω της μείωσης του αριθμού των εργαζομένων που συμμετέχουν στη διαδικασία σύνταξης (με τη συγκέντρωση της απαιτούμενης πληροφόρησης), ενοποίησης και επίβλεψης των προϋπολογιστικών καταστάσεων. Η ελαχιστοποίηση της περιττής εργασίας συμβάλει επίσης και στην εξάλειψη ανθρώπινων λαθών αυξάνοντας με αυτό τον τρόπο την αποδοτικότητα της όλης διαδικασίας.⁴⁷

Τα ΛΠΣ είναι ένα προϊόν λογισμικού ειδικά σχεδιασμένο για τον έλεγχο, την παρακολούθηση και την αύξηση της αποδοτικότητας της επιχείρησης. Το σύστημα περιλαμβάνει τις διαδικασίες που ταιριάζουν ειδικά σε κάθε πεδίο επιχειρηματικής δραστηριότητας και προσαρμόζεται εύκολα στις ιδιαίτερες ανάγκες κάθε εταιρείας.⁴⁸

⁴⁶ Δημητράς Ι. Αυγουστίνος, *Η Κατάρτιση Προϋπολογισμών στη Χρηματοοικονομική Διοίκηση*, Εμπορικό Μάρκετινγκ, <http://www.epistimonikomarketing.gr/i-katartisi-proupologismon-sti-xrimatooikonomiki-dioikisi/>, προσπ(20/05/2014)

⁴⁷ Charisma, *Διαχείριση Προϋπολογισμού*, <http://www.charisma.ro/gr/%CE%BB%CF%8D%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%83-erp/charisma-erp/core-business/>, προσπ (21/05/2014).

⁴⁸ Siamak Nejadhosseini Soudani, *The Usefulness of an Accounting Information System for Effective Organizational Performance*, International Journal Of Economics and Finance, Vol 4, 2012, σελ. 136-141.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Οι δύο τελευταίες δεκαετίες έχουν αναδείξει την επιστήμη της Λογιστικής ως το απαραίτητο εργαλείο ενός σύγχρονου οικονομικού οργανισμού για την παροχή αποτελεσματικής πληροφόρησης. Η ανάπτυξη της πληροφορικής τεχνολογίας όχι μόνο δεν έχει μειώσει το ρόλο του λογιστή σε ένα οργανισμό, αλλά αντίθετα, έχει αναδείξει και επανακαθορίσει αυτό το ρόλο σαν αυτό που ανήκει σε ένα «διαμεσολαβητή πληροφόρησης» για επαρκή, ακριβή, πλήρη και έγκυρη πληροφόρηση. Μέσω των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων, τα οποία αποτελούν το νεώτερο γνωστικό αντικείμενο στην επιστήμη της Λογιστικής, οι λογιστές, είναι σε θέση να παρέχουν στους οργανισμούς την πληροφόρηση που χρειάζονται.

Παρατηρώντας την ιστορική εξέλιξη των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων μπορούμε να παρατηρήσουμε τους λόγους ύπαρξης και λειτουργίας τους σε ένα σύγχρονο οικονομικό οργανισμό. Τα συγκεκριμένα συστήματα εκτός από την υποστήριξη των καθημερινών λειτουργικών αναγκών του οργανισμού, μπορούν να στηρίζουν τις πληροφοριακές ανάγκες όλων των επιπέδων της Διοίκησης, παρέχοντας πληροφορίες για τη λήψη χρηματοοικονομικών αποφάσεων καθώς επίσης και αποφάσεις διοικητικού προγραμματισμού και ελέγχου.

Γίνεται σαφές ότι η επένδυση σε λογιστικά συστήματα πληροφοριών προσδίδει στην επιχείρηση σημαντικά οφέλη, αναγκαία για την επιβίωση και ανάπτυξή της.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Άνδρης Γεώργιος, Φραγκιαδάκη Γεωργία, *Το περιβάλλον στην επιχείρηση, η επίδραση του Μίκρο – Μάκρο περιβάλλον στις σύγχρονες επιχειρήσεις*, Πτυχιακή Εργασία, Ηράκλειο 2010.

Βάθης Άγγελος, Μπουράντας Δημήτριος, Παπακωνσταντίνου Χρήστος, Ρεκλείτης Παναγιώτης, *Αρχές Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων και Υπηρεσιών*, Αθήνα 1999.

Δημητριάδης Αντώνης, Κοίλιας Χρήστος, Κώστας Αθανάσιος, *Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα, Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών*, Αθήνα 2009.

Ευαγγελία Π. Βουλτσίδου, *Οι προϋπολογιστικές Καταστάσεις και η εφαρμογή τους στις Ξενοδοχειακές Επιχειρήσεις*, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Διπλωματική Εργασία, Πειραιάς 2006.

Καρδιασμένος Γεώργιος, *Συστήματα Διαχείρισης Επιχειρησιακών Πόρων (ERP) – Αποθηκών (WMS) σε εταιρία παροχής υπηρεσιών, προϊόντων τηλεπικοινωνιών και αυτόνομης ενέργειας*, Διπλωματική εργασία Τμήμα Βιομηχανικής Διοίκησης και Τεχνολογίας, Πειραιάς 2008.

Καρυπίδης Μιχαήλ, *Σημειώσεις θεωρίας ηλεκτρονικών συστημάτων παραγωγής ενδυμάτων*, Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης, Κιλκίς 2009.

Κονταρίδου Ελένη, *Κριτήρια επιλογής λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων*, Διπλωματική Εργασία, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη 2010.

Μαντζάρης Γιάννης, *Οργάνωση και Διοίκηση Επιχειρήσεων*, Copy City Ε.Π.Ε, Σέρρες 2011.

Τζωρτζάκης Κώστας, Τζωρτζάκη Αλεξία-Μαίρη, *Οργάνωση και Διοίκηση*, Εκδοτικός Οίκος Rosili, Αθήνα 2007.

Υψηλάντης Παντελής, *Πληροφοριακά συστήματα διοίκησης*, Εκδόσεις Πατάκη – Θετικές Επιστήμες, Αθήνα 2001.

Ψωμάς Δημήτριος, *Ο ρόλος των συστημάτων υποστήριξης αποφάσεων στη σύγχρονη επιχείρηση*, Πτυχιακή Εργασία, Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Κρήτης, Ηράκλειο 2012.

Χριστιάνα Γεωργίου Κυριαζοπούλου, *Κίνδυνοι και Έλεγχοι των Λογιστικών Πληροφοριακών Συστημάτων*, Διπλωματική Εργασία, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη 2012.

Keneth C. Laundon – Jane P. Laundon, *Πληροφοριακά Συστήματα Διοίκησης*, Εκδόσεις Κλειδάριθμος, Αθήνα 2009.

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ahmad N. Obaidat, *Accounting Information Qualitative Characteristics Gap: Evidence from Jordan*, Tafila Technical University 2007, Vol. 3, No. 2

David Alexander, Christopher Nobes, *Financial Accounting an International Introduction*, Fourth Edition, Copyright Licensing Agency Ltd Saffron House, London 2010.

Ellen Monk, Bred Wagner, *Concepts in Enterprise Resource Planning*, Third Edition, USA 2009.

Hugh Coombs, David Hobbs, Ellis Jenkins, *Management Accounting*, SAGE Publications Ltd, London 2005.

James Hall, *Accounting Information System*, 7th Edition, USA 2011.

Mahdi Salehi, Vahab Rostami, Abdolkarim Mogadam, *Usefulness of Accounting Information System in Emerging Economy: Empirical Evidence of Iran*, International Journal of Economics and Finance, Vol 2, No 2, May 2010.

Mark G. Simkin, Jacob M. Rose, Carolyns S. Norman, *Core Concepts of Accounting Information Systems*, 12th Edition, RR Donnelley, Jefferson City 2012.

Mohammad Azad, Mohammad Bin Amin, Md Alauddin, *Executive Information System*, International Journal of Computer Science and Network Security, 2012, Vol. 12 No. 5.

Mryam Pedarपुर, Kobra Zarrodi, Elahe Fatan, Solmaz Afrancheh, Sevda Riazi, *Management Information systems, functions, structure and its importance In Manager's Decision Making*, Interdisciplinary Journal Of Contemporary Research In Business, 2013, Vol 4, N 10.

Nabendu Maji, *Accounting for Managers*, University Institute Of Management and Entrepreneurship Development, Bharati Vidyapeeth 2011.

Rafael Lapiedra Alcamí, Carlos Devece Caranana, *Introduction to Management Information Systems*, Universitat Jaume I. Servei De Comunicacio i Publicacions, 2012.

Sasan Rahmatian, *Transaction Processing Systems*, Encyclopedia of Information Systems, Volume 4, Elsevier Science, USA 2003.

Siamak Nejadhosseini Soudani, *The Usefulness of an Accounting Information System for Effective Organizational Performance*, International Journal Of Economics and Finance, Vol 4, 2012.

Tripathy K P, *A Study of Information Systems in Human Resource Management (HRM)*, International Journal of Computer Applications (0975 – 8887), Volume 22 – No 8, May 2011.

Zulkarnain Muhamad Sori, *Accounting Information Systems and Knowledge Management: A case study*, Department of Accounting and Finance, Faculty of Economics and Management University Putra Malaysia, EuroJournals Publishing 2009.

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Δημητράς Ι. Αυγουστίνος, *Η Κατάρτιση Προϋπολογισμών στη Χρηματοοικονομική Διοίκηση*, Εμπορικό Μάρκετινγκ, <http://www.epistimonikomarketing.gr/i-katartisi-proupologismon-sti-xrimatooikonomiki-dioikisi/>.

Μανουσόπουλος Γιώργος, *Βασικές Έννοιες Διοίκησης Επιχειρήσεων*, http://www.specisoft.grhttp://www.homeopathy.gr/homeopathy/homeopathy_systemic.html.

Πανταζής Ε. Θάνος, *Το εργαλείο του προϋπολογισμού στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις*, Θράκη News, <http://www.thrakinews.gr/more-thoughts/item/2783>.

Charisma, *Διαχείριση Προϋπολογισμού*, <http://www.charisma.ro/gr/%CE%BB%CF%8D%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%83-erp/charisma-erp/core-business/>.

Dr. Ahmad A. Abu-Musa, *The Criteria for selecting Accounting Software: A theoretical framework*,

http://faculty.kfupm.edu.sa/coe/sadiq/proceedings/SCAC2004/42.ASC004.EN.AbuMusa.The%20Criteria%20for%20Selecting%20Accounti%20_1_.pdf.

EnterSoft, *Προϋπολογισμός και Έλεγχος*, <http://www.entersoft.gr/Products/Entersoft-Business-Suite-ERP>.

Free Software Foundation, *Complex Systems Theory and Biodynamics (Complexity, Emergent Systems and Complex Biological Systems)*, <http://cogprints.org/7736/1/BiodynamicsEtComplexity231pMb21.pdf>.

/home/news/docs/arthro_dioikisi_epixiriseon.pdf.

Person Education Ltd, *Introduction to Accounting*, http://catalogue.pearsoned.co.uk/assets/hip/gb/hip_gb_pearsonhighered/samplechapter/FADMC01.pdf.

Nicolai T., Τσιτνίδης Κ., *Ομοιοπαθητική και Συστημική επιστήμη*, http://www.homeopathy.gr/homeopathy/homeopathy_systemic.html.